

Treball de Fi de Grau

Títol

LA COMUNICACIÓ I EL NEGOCI DEL
TRUE CRIME: El programa *Crims* de TV3

Autoria

Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez

Professorat tutor

María José Recoder Sellarés

Grau

Comunicació Audiovisual	
Periodisme	X
Publicitat i Relacions Públiques	
Comunicació Interactiva	
Comunicació de les Organitzacions	

Tipus de TFG

Projecte	
Recerca	X

Data

Del 10 al 13 de juny de 2025	X
De l'1 al 2 de setembre de 2025	

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	La comunicació i el negoci del <i>true crime</i> : El programa <i>Crims</i> de TV3			
Castellà:	La comunicación y el negocio del <i>true crime</i> : El programa “ <i>Crims</i> ” de TV3			
Anglès:	Communication and the business of true crime: The TV program “ <i>Crims</i> ” from TV3			
Autoria:		Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez		
Professorat tutor:		María José Recoder Sellarés		
Curs: 4t	2024/25	Grau:	Comunicació Audiovisual	
			Periodisme	X
			Publicitat i Relacions Públiques	
			Comunicació Interactiva	
			Comunicació de les Organitzacions	

Paraules clau (mínim 3)

Català:	Crim, narrativa, recursos audiovisuals, comunicació, audiències, negoci i <i>Crims</i> (TV3)
Castellà:	Crimen, narración, recursos audiovisuales, comunicación, audiencias, negocio y “<i>Crims</i>” (TV3)
Anglès:	True crime, narrative, audiovisual resources, communication, audiences, business and “<i>Crims</i>” (TV3)

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:	En aquest treball de final de grau s’analitza la comunicació i el model de negoci del gènere <i>true crime</i> a partir del programa <i>Crims</i> de TV3. Per fer-ho, s’han estudiat tres casos que apareixen tant a la seva versió televisiva com al seu format literari. Tot amb l’objectiu d’identificar similituds i diferències en la manera de narrar els fets. El propòsit és avaluar si el programa utilitza el seu producte i la narrativa com un negoci i quines característiques i estil comunicatiu adopta per assolir l’èxit que té dins l’àmbit del “true crime”.
---------	---

Facultat de Ciències de la Comunicació

Castellà:	En este trabajo de final de grado se analiza la comunicación y el modelo de negocio del género <i>true crime</i> a partir del programa <i>Crims</i> de TV3. Para ello, se han estudiado tres casos que aparecen tanto en su versión televisiva como en su formato literario, con el objetivo de identificar similitudes y diferencias en la forma de narrar los hechos. El propósito es evaluar si el programa utiliza su producto y narrativa como un negocio y qué características y estilo comunicativo adopta para lograr el éxito que tiene dentro del ámbito del “true crime”.
Anglès:	In this final degree project, I analyze the communication and business model of “true crime” genre through the TV3 program “<i>Crims</i>”. To do so, I analyzed three real cases that appear in their TV version and literary format, to identify the similarities and differences in the way they are narrated. The purpose is to evaluate whether the program uses its product and narrative as a commercial product and to examine the communicative style and characteristics it adopts to achieve its success with the true crime.

Agraïments

Vull agrair a tots aquells que m'han acompanyat durant aquesta etapa universitària. Als meus pares, per ser el meu motor cada dia i estimar-me com ells ho fan. A la meva parella, per ser-hi els quatre anys de la meva carrera i ser el suport més gran que tinc. Al meu germà, per ser l'alegria de cada dia, i a tots els meus amics i companys de feina per aguantar-me i ajudar-me en tot.

A la meva tutora, María José Recoder, per la comprensió i ser la meva guia en aquest projecte des de l'inici.

I a tot l'equip de Crims i True Crime Factory per ajudar-me a desenvolupar el projecte i aportar informació molt valuosa.

Índex

1. Introducció	4
2. Marc teòric	8
2.1. La definició de <i>true crime</i>	8
2.2. La història i els seus orígens.....	9
2.3. L'actualitat i l'interès pel <i>true crime</i>	11
2.4. Les característiques del <i>true crime</i>	13
2.5. El sensacionalisme i el <i>morbo</i>	14
3. Preguntes de recerca.....	16
4. Metodologia.....	18
4.1. Objectius.....	18
4.2. Eines de recerca.....	19
4.3. Mostra d'anàlisi	20
4.4. Limitacions per l'estudi.....	23
5. El programa <i>Crims</i> com a referent del <i>true crime</i> català.....	24
5.1. Origen i evolució	24
5.2. Contingut i estructura narrativa.....	25
5.3. La regla de les 3 R'S i el <i>morbo</i>	27
5.4. Audiències	29
5.5. Recursos productius i humans de <i>Crims</i>	32
5.5.1. Carles Porta.....	32
5.5.2. True Crime Factory i Goroka	33
5.5.3. Equip de producció	36
5.6. Anàlisi de resultats.....	39
5.6.1. Tria dels casos.....	39
5.6.2. Estudi dels casos.....	42

5.6.3. Similituds i diferències entre els casos analitzats a TV i el llibre....	83
5.6.4. Imatge de la víctima i el criminal.....	84
5.6.5. Aspectes legals i ètics	85
5.6.6. Influència del programa a la societat	87
6. Conclusions.....	90
7. Fonts d'informació	96
8. Annexos	103
Annex I. Intercanvi de correus	103
Annex II. Transcripció entrevista en profunditat amb Carles Porta	106
Annex III. Codi deontològic de la professió periodística a Catalunya	109
Annex IV. Episodis de les temporades de <i>Crims</i>	110

1.Introducció

El contingut sobre *true crime* i assassinats és un dels espais audiovisuals que més ha crescut en els darrers anys. Un dels exemples més recents és el cas de la cadena “DKISS”, que va aconseguir l’any 2023 el seu rècord històric mensual d’audiència al llarg dels seus 9 anys d’emissió. Per aconseguir això, van decidir establir un petit canvi a la programació i apostar (13% més del que ja tenien) pels continguts relacionats amb la investigació i la recreació d’assassinats, com “Marcados por el crimen” o “Un asesino en la familia”. Els resultats van arribar, aconseguint el *share* més alt de la cadena, 1,2% de mitjana (Soriano, 2024).

De la mateixa manera, però més recent i proper, tenim l’exemple del programa de televisió de TV3, *Crimis*. En aquest inici de 2025, va arrencar amb la seva cinquena temporada d’emissió i, un cop més, va arrasar quant a xifres. Amb l’emissió del seu primer capítol “Palauet” va tenir una quota de pantalla del 21,2% i més de 464.000 espectadors pendents de veure “com es posa llum a la foscor” (Navarro, 2025).

Tot i això, el *true crime* no s’ha inventat pas en aquesta època, sinó que ja existia als segles XVI i XVII, on s’informava públicament dels actes previs d’execucions de persones i aquestes, mostraven la seva angoixa i penediment pels fets. Anys després, amb l’avenç de la premsa, els periodistes van treballar de primera mà tot el relacionat amb els fets criminals que anaven succeint (Garrido i Latorre 2023) i els habitants, van mostrar un ampli “sensacionalisme” i morbositat que ja demostrava un interès manifest en aquestes informacions (Galindo, 2024).

En aquest sentit, aquesta evolució de l’interès, iniciat al segle XVI fins avui dia, amb audiències extremes i un auge del gènere a cadenes de televisió i plataformes sota demanda (VOD), mostra el creixement d’un tipus d’informació, basada en el crim real, que continua avui dia amb milers i milers de persones interessades en aquest món.

És per això que, en aquest treball es pretén analitzar un espai líder en aquest *true crime*, el programa *Crims*, un projecte que s'emet principalment a la televisió i que està dedicat a "narrar històries criminals". En aquest marc es proposa analitzar tots els elements claus de la comunicació d'aquest gènere, des dels protagonistes principals fins als detalls audiovisuals, i observar el model de negoci del *true crime* a causa de l'àmplia popularitat que està agafant entre els espectadors, oients i lectors d'aquest contingut, tot en relació amb l'espai dirigit per Carles Porta.

En aquest Treball de Fi de Grau es podrà conèixer el programa, la seva història i els inicis l'any 2018, les dades d'audiència que ha aconseguit al llarg d'aquests anys, l'equip de producció que treballa darrere aquest format, des de l'equip propi fins a les productores que fan possible arribar a tots aquells detalls audiovisuals i narratius i posteriorment, un apartat d'anàlisi de casos per comparar la narrativa (i d'altres elements) que es mostren entre els episodis de televisió i els seus llibres. Aquests són els que s'estudiaràn:

NOM DEL CAS	TEMPORADA DE TELEVISIÓ	LLIBRE ON APAREIX	RESUM
Febamar	Tercera temporada	Pecats Capitals	Una parella és atacada brutalment al seu domicili i posen fi a la seva vida. Els protagonistes regentaven un negoci de compravenda de vehicles i sembla que falta un: el Mercedes S400.
Isidre	Tercera temporada	Pecats Capitals	L'Isidre, un home d'un petit poble de l'Alt Empordà ha patit dos atacs en les últimes setmanes i no sembla casualitat. La

			segona agressió, li provoca la seva mort.
Ca n'Amat	Segona temporada	Llum a la foscor	El 2009 a la urbanització de Ca n'Amat, dues parelles que conviuen en la mateixa casa deixen de donar senyals de vida. L'Hugo i la Xianzhi, apareixeran morts al congelador de la mateixa casa i tot indica que, l'Hector (germà de l'Hugo) i la Susana, són els culpables.

Taula 1. Anàlisi de casos

A més amb aquesta anàlisi extensa dels tres casos escollits es permetrà observar d'altres variables com la imatge del criminal i la víctima en aquest format de *true crime*, el compliment, o no, dels aspectes legals i ètics a l'hora de parlar sobre un assassinat i finalment observar si, tot i la seva audiència exitosa, també té una part d'influència al voltant de la societat que mostri el seu potencial narratiu d'explicar històries a partir del crim. En aquest àmbit es pretén mostrar una mirada crítica i d'anàlisi per observar la manera que tenen per fer una cosa tan senzilla com "construir una bona narrativa" (Porta, 2025). Cal destacar que, els tres casos tenen diferents taules d'anàlisi: una per l'episodi televisiu, una altra pel capítol del llibre i finalment una conjunta per fer la comparativa televisiva i narrativa i poder observar les seves diferències, similituds i característiques principals de la comunicació dels formats.

El treball està basat en la informació extreta sobre el *true crime*, l'evolució del programa i els resultats i la informació de l'entrevista al director del programa, Carles Porta. A més a més, per saber-ne més de *Crims* s'ha utilitzat altres fonts

de diversos mitjans on es mostren declaracions i explicacions del mateix Porta sobre el programa, els seus valors i la seva narrativa.

En la part final d'aquest projecte es podrà concloure sobre com ha evolucionat aquest gènere narratiu, les claus de la bona comunicació, i com *Crims*, un programa transversal que ja es troba a plataformes VOD d'arreu del món, ha aconseguit treure una renda destacada a través d'explicar un crim.

Destacar que, amb relació a les taules, totes les que s'observen en el present projecte final, són d'elaboració pròpia. Per tant, no es veurà indicat la font d'aquestes perquè no hi ha cap d'origen extern.

D'altra banda en referir-se al programa *Crims*, aquest apareixerà al llarg del treball en lletra cursiva, excepte a les taules d'anàlisi on estarà entre cometes per evitar confusions i mostrar que es refereix al nom del mateix programa o als seus continguts.

2. Marc teòric

En aquest apartat es desenvolupa el marc teòric del projecte on hi ha cinc apartats diferents per: entendre el concepte del *true crime*, poder relacionar-ho amb el programa *Crims* i entendre la seva comunicació i el possible negoci a partir del gènere.

2.1. La definició de *true crime*

El *true crime* és un gènere que ha experimentat una evolució i un creixement exponencial en l'última dècada, aconseguint ser la manera més eficaç de narrar un crim real mitjançant recursos periodístics, literaris o fins i tot audiovisuals. Segons el "Cambridge Dictionary" (2025), el *true crime* consisteix en "*books and films about real crimes that involved real people*". Aquesta definició destaca les característiques de l'àmbit i la seva exposició a través de diversos formats narratius com la televisió, la ràdio o els llibres.

Tot i el seu ampli reconeixement arreu del món, el terme *true crime* no apareix recollit al Diccionari de la Llengua Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC) ni al Diccionari de la "Real Academia Española" (RAE), mostrant d'aquesta manera, l'adaptació d'un terme anglès. Al cas català, a l'estat espanyol es recomana l'expressió crim real o basat en crims reals, si més no, en mantenir l'anglicisme l'apropiat és escriure-ho entre cometes o en cursiva. (Fundeu, 2025). Aquesta situació mostra la falta d'inclusió del terme als diccionaris normatius de l'entorn català i així mateix, la recent incorporació de l'expressió als discursos de la llengua castellana i catalana.

Tot i això, diversos experts sobre el crim, argumenten que el *true crime* no només fa referència als assassinats i delictes greus, sinó que també, pot referir-se a grups i els seus processos d'influència dolenta com les sectes o el terrorisme, la corrupció estatal o fins i tot els abusos de poder institucionals (Redondo i Garrido, 2023). Una declaració que mostra que també es tracta d'un concepte que representa la complexitat de diversos sistemes, com el judicial, i els processos socials que es troben implicats en un crim.

Si més no, el *true crime* té una condició indispensable i és que la seva narrativa i contingut parlin de persones reals que hagin estat víctimes d'actes delictius o danys greus, d'aquesta manera, que aquesta narració s'expressi explicant una història, ja sigui a partir del cinema, la televisió, les sèries, la literatura, programes de ràdio o podcasts (Garrido, 2021). Aquest ampli ventall que menciona Garrido, dona sentit a l'actualitat de l'espai, on es pot veure que el *true crime* ja té espai a tots els mitjans i canals de comunicació, convertint-se avui dia en un exemple manifest d'evolució i creixement d'un gènere narratiu.

Carles Porta, director de l'exitós programa *Crims* de TV3, remarca que a més de narrar una història, cal arribar a mostrar la major quantitat de detalls, perquè aquests són els que arriben a les emocions de la gent (Porta, 2022) i que la modalitat, se centra en l'assassí, com uns dels principals protagonistes d'aquest acte, però sobretot en la víctima, per tal d'explicar el comportament humà i la tragèdia que suposa un fet criminal.

2.2. La història i els seus orígens

És ben cert que el creixement del format pertany a aquests últims anys, però, el seu naixement ve de molts anys enrere. El *true crime* té els seus orígens als segles XVI i XVII. En aquesta època apareixen els primers pamflets i documents que parlaven d'execucions i confessions públiques de la gent del poble. Amb aquests escrits ja començava a veure's reflectida la curiositat dels habitants pel crim (Garrido i Latorre, 2023).

Al llarg del segle XVIII i al XIX, va arribar un dels moments claus pel desenvolupament d'aquest concepte: la premsa industrialitzada. Amb la indústria sent present a l'àmbit comunicatiu, es va donar un gran impuls als relats criminals, tot i que en l'època, eren sensacionalistes, morbosos i tenien una alta demanda popular. D'aquesta situació va néixer el concepte de causes célebres, processos judicials que provocaven l'atenció del públic i generaven narratives i històries periodístiques i literàries al voltant del crim (Joric, 2024).

Cap al segle XIX, aquests textos inicials, eren híbrids, és a dir, utilitzaven a la seva narrativa el relat dels fets juntament amb apreciacions forenses, imatges i alguns dibuixos. El propòsit principal, era mostrar, i recrear les tèrboles situacions que envoltaven el crim d'un ésser humà (Martín, 2024).

No obstant, no havia de ser un delicte de sang. Un succés que mostrés una tragèdia i parés l'atenció de molts lectors ja era considerat causa célebre. (Martín, 2024). Exemples òptims dels crims i la narració de l'època antiga són: la recreació de Romasanta, el cas de Juan Luna Novicio, o el crim de Francisco del Castillo. Aquest últim va ser molt important per la seva època i té una connexió directa amb els conceptes que alimenten el *true crime* d'avui dia: els diners i l'amor (Ares, 2024). A més d'això va ser un dels primers casos que va tenir la possibilitat de fer-ho escrit, va comptar amb un fiscal molt important en aquells temps i va comportar una multitud de persones a la plaça de la ciutat al moment de l'execució, aportant clarament, una rellevància del *morbo* entre tots els habitants, pel crim i la mort de Castillo (Martín, 2024).

Anys endavant, ja cap al segle XX, el *true crime* va entrar de manera excel·lent a la literatura de l'època amb exemples com el llibre "A Sangre Fría" de Truman Capote. L'exemplar va ser un pioner del segle XX que va mostrar de nou les capacitats del gènere per ser escrit i narrar-lo (Garbayo, 2025) donant pas a noves històries literàries sobre la mort. Aquesta història nord-americana va tenir tant d'èxit en l'àmbit literari que fins i tot va ser adaptada al cinema (Arispe, 2022). D'altres com "El adversario" (Carrère, 2000) o "La verdadera historia de los crímenes de la Familia Manson" (Bugliosi i Gentry, 2019), van ser obres escrites de crims reals que van mostrar la capacitat d'adaptació d'aquestes trames criminals.

No només a nivell escrit, documentals com "The Thin Blue Line" (1988) van marcar un abans i un després, igual que les sèries com "Making a Murderer" (2015), obres audiovisuals que van obrir les fronteres als mitjans per tractar casos reals.

Així doncs, amb tota l'expectació que varen generar al passat, el *morbo* pels crims reals és un antecedent històric i un fenomen que caracteritza el crim real. Tal com

apunta Galindo (2024), no només ara, sinó que ja al segle XIX, existia una fascinació general per aquest tipus de relats i narratives, una causa que es manté fins a l'actualitat, com podem veure en el volum d'audiència que tenen alguns programes com el que s'analitza, *Crims*.

En aquest punt, es veu com, l'aparició d'aquest terme *causas célebres*, és indispensable per arribar al que coneixem avui dia com *true crime*. “Mantenen una relació molt estreta” cita Rebeca Martín, autora del llibre “Crímenes Pregonados” a l'entrevista amb Sureda (2024). I afegeix “els dos relaten un crim i els seus antecedents, indaguen en les conseqüències i recreen el procés judicial.” Aquesta explicació relaciona de manera directa la història i els antecedents del *true crime*.

2.3. L'actualitat i l'interès pel *true crime*

A l'actualitat, concretament a aquesta última dècada, el *true crime* ha desenvolupat un extraordinari creixement, atraient moltíssims espectadors i lectors cap al món del crim. Només cal veure la quantitat d'audiència que atrau, la difusió d'aquests a les plataformes digitals o l'ampli ventall cinematogràfic o literari que existeix avui dia. La seva capacitat per explorar la natura humana i les seves motivacions, la justícia i l'emoció per condemnar als culpables i l'enteniment del comportament humà són aspectes que justifiquen aquest auge sense precedents (Garrido, 2024).

D'afegit, l'autor Schimd (2005) considera que un dels motius de l'èxit d'aquests formats, és que satisfan la nostra curiositat sobre la naturalesa del crim i ens permet explorar les nostres pors i satisfaccions dins d'un entorn segur, ja que, l'espectador, l'oient, o el lector s'enfronta a aquesta situació des de la distància i en un context segur. Aquesta situació alimenta la fascinació per observar la ficció del fet real.

Garrido (2024) afegeix que, el *true crime* ben fet, són obres culturals que generen un ampli entreteniment, a causa de la quantitat elevada de recursos dramàtics: imatges, declaracions, recreacions dramatitzades... Altres com: el misteri, la por, el suspens, fan que, tots aquests recursos que apareixen a la història criminal,

mostrin elements emocionants que enganxen a l'espectador. Tanmateix, un altre aspecte que justifica l'interès i l'exposició a aquests productes està relacionada amb la ment de l'ésser humà, la qual, sempre intenta resoldre tot allò que no se sap (Garrido, 2024). En el *true crime* es mostren aquestes situacions, amb preguntes que no tenen resposta lògica, ja que moralment, matar a una persona no és lícit. Davant aquest context, el misteri i la curiositat envaeix la ment humana que tracta de saber tot el que pugui, i aquí els crims, són una de les peces que més atenció desperten dins del pensament de les persones.

En aquest punt, l'atracció per aquests continguts, augmentada en l'etapa contemporània (Romero, 2020) està relacionada amb el termini *wound culture*, un terme creat per Seltzer (1997). A la seva obra explica com aquesta expressió és referent a la fantasia dels humans arran d'observar i conèixer experiències traumàtiques com la mort, en una situació “on es creua el desig privat i l'espai públic” en escenes violentes. Un aspecte que es relaciona amb el que explica Golob (2018) on afirma que el crim sempre atrau la ment humana, tant ara, com segles enrere, i en aquest espai, la indústria de la informació, tal com varen fer als segles XVIII i al XIX ha aprofitat per enriquir-se i aprofitar la informació com una eina d'entreteniment sobre els fets violents i criminals.

Un altre punt amb relació a l'atracció que comporta el *true crime* és la seva capacitat per poder mostrar i fer analitzar a la població sobre els greus problemes que pot haver-hi a la societat. Aquesta declaració de Romero (2020) té a veure amb l'especialització de programes, obres audiovisual, novel·les o seccions que tracten únicament aquestes informacions i poden treballar-les per ensenyar tot amb detall, a diferència d'altres mitjans que han de centrar-se en altres continguts més informatius recents i no disposen d'un temps necessari per dur a terme obres sobre crims.

A escala qualitativa, es veu com actualment, les obres de *true crime* han obert una nova línia que sembla que ha arribat per quedar-se: donar veu a les víctimes, familiars i testimonis propers. Una nova característica que genera complicitat i comprensió afectiva per part de l'espectador. “El *true crime* del segle XXI no

només narra crims sinó que els interroga, els contextualitza i de vegades, els denuncia” (Garbayo, 2025).

2.4. Les característiques del *true crime*

Dins el panorama audiovisual, el gènere ha aconseguit una gran repercussió a mitjans de comunicació com la televisió o la ràdio.

Pel que fa als continguts de *true crime*, aquests es poden veure majoritàriament a la televisió (ja que tenen un suport audiovisual) amb notícies relatives a assassinats, agressions, robatoris o assalts. És el que indica l'estudi d'Espinar i Ruiz (2010), on s'analitza la situació del crim als programes informatius de TV d'Espanya. En el present estudi, varen analitzar un total de 105 informatius emesos entre el novembre de 2007 i el febrer de 2008. En aquesta franja de temps van aconseguir una mostra de 299 notícies d'entre els canals: Canal 9, Telecinco, Antena 3 i TV1, destacar que van descomptar les 166 notícies relatives als actes terroristes comesos per la banda armada ETA.

La selecció d'aquesta va estar basada en informacions on hi hagués amenaces, atacs a propietats o a la integritat física de les persones, és a dir, com estableix Martín (2024), delictes que es consideren *true crime*. Amb l'anàlisi de tota la mostra, la conclusió va ser la següent: “informar (sobre les notícies criminals) no és el principal objectiu dels espais informatius sinó, preferentment, entretenir i emocionar”. Aquesta conclusió reforça la idea sobre com el *true crime* s'ha anat evolucionant cap a un àmbit més d'entreteniment i consum emocional que no tant documental o informatiu. L'exemple es veu clarament a *Crims*, on, segons Porta (2025): “la gent connecta amb les emocions primàries que genera la història”.

Afegint sobre les característiques, aquests espais mostren una tendència a emfatitzar les emocions que cita Porta (2025) a més d'altres com el drama, el dolor i les emocions dels més propers a la víctima. Això assenyala també l'article d'Acadèmia Lab (2025) en relació amb la teoria de cultiu de Gerbner (1960), on esmenta que els mitjans tenen una predisposició a presentar una visió del *true crime* “emocionalment carregada de criminalitat”.

En aquest punt, autors com Garrido (2024), apunten que, narrativament (audiovisual i literari) la seva estructura s'estableix a partir de girs de guió, tensió i suspens. Corral (2024) com també Carles Porta, confirmen que el gènere connecta amb les nostres emocions més profundes.

2.5. El sensacionalisme i el *morbo*

Un dels aspectes que genera més debat sobre el contingut basat en crims reals és el seu possible comportament sensacionalista o morbós a l'hora de tractar una mort. Un fenomen que passa fa anys, i que ja va contextualitzar Seltzer (1997), mencionat anteriorment. Dins aquest concepte veiem com es mostra que l'ésser humà té atracció pel patiment, els fets prohibits i el mal aliè.

Tot i això, la morbositat no sempre és negativa (Corral, 2024), es pot empatitzar o fins i tot pot haver-hi elements que facin per a un mateix, vincular-se a un criminal (Garrido, 2023). La raó és que la fascinació pel crim pot tenir, fins i tot, funcions educatives o patologies socials com l'*hibristofilia*, definida com l'atracció eròtica i sentimental cap a les persones que han comès un assassinat. Casos com el de Ted Bundy, que es va casar durant el seu judici, va agafar una gran rellevància mundial i va tenir un interès social molt continu. Aquest criminal va aparèixer fins i tot a llibres, pel·lícules i d'altres formats a causa de l'estima que rebia. No només Bundy, altres com Charles Manson o Ander Breivik, estant a la presó, van rebre una multitud de cartes de persones que li declaraven la seva admiració i amor (Corral, 2024). Aquesta situació reforça la idea de la capacitat del *true crime* per ser morbós, un fet que qüestiona la responsabilitat ètica i legal de tots aquells programes que tracten crims reals i la representació de les víctimes i els assassins.

Altres autors com Anita Biressi (2001) asseguren que el *true crime* reforça les fantasies morboses de la justícia i la venjança pròpia per poder satisfer les expectatives emocionals del públic. Una afirmació amb la qual coincideixen més autors especialitzats com els citats en aquest projecte.

Tot i que el sensacionalisme i el *morbo* són elements que estan dins el gènere, la seva presència no implica exclusivament una intenció negativa dels mitjans, depèn, com remarca Corral (2024) del tractament narratiu, moral i ètic que se'n faci dels fets. Si es prioritza la veracitat, la reflexió i el respecte tant per les víctimes com pels assassins, el *true crime* es converteix en una eina per comprendre la condició humana d'algunes persones i així mateix, per entendre el funcionament de la justícia. Tot i que, quan es transforma el succés criminal en un pur entreteniment hi ha el risc de deshumanitzar els fets i convertir el dolor en un espectacle ple de sensacionalisme i morbositat.

Igualment, en el cas de *Crims*, el programa d'anàlisi, tal com indica Porta (2025) "eviten el *morbo*" i al seu torn "intentan posar el mínim de sang possible" als seus capítols, per així evitar descripcions desagradables i no ofendre a les persones properes o afectades del cas que tracten. Amb aquestes característiques, l'atracció morbosa passa a un segon pla, ja que el primer pla pertany a la narració òptima dels fets.

3. Preguntes de recerca

Aquest projecte final de grau parteix de l'anàlisi del programa *Crims*, no només com a un producte audiovisual exitós, sinó també com a representació del *true crime* modern. Per tal de dur a terme aquest treball, es plantegen un conjunt de preguntes de recerca per tal de guiar el projecte i així comprendre quins mecanismes i elements narratius, visuals i comercials que apareixen en aquest programa.

- *Com són mostrades les víctimes al programa Crims?*

Aquesta pregunta busca explorar la representació de les víctimes dins de la narrativa del programa. Principalment, es tracta de veure si són presentades amb empatia i comprensió o si, per contra, apareixen com a figures secundàries dins del relat criminal. En aquest sentit, s'analitza si *Crims* humanitza les víctimes, tal com defensa Carles Porta, o si els converteixen en un simple personatge narratiu.

- *Com són mostrats els assassins al programa Crims?*

En paral·lel al paper de la víctima, resulta clau entendre com es construeix la figura de l'assassí dins del discurs del programa. Al treball s'analitza si es tendeix a entendre els criminals: mostrant les seves motivacions o impulsos, la infància o els traumes que ha patit o si utilitzen un enfocament que demonitza al criminal. Amb aquesta, també s'aprofundeix en el terme del *morbo*, una característica pròpia del *true crime*.

- *Quins recursos audiovisuals i sonors utilitzen? Són importants?*

Es pretén identificar els mecanismes estètics i sonors que fan de *Crims*, un producte més atractiu per arribar a tots els detalls possibles. Es valora la música, la veu d'en Carles Porta i els testimonis, els efectes gràfics i sonors, la multitud de plans i tots aquells elements que contribueixen a crear una atmosfera on afloren les emocions. Sobretot, observar com els recursos poden ser part de la narració de la història, i potser, una de les claus dels capítols.

- *Hi ha relació entre el programa de televisió i els seus llibres?*

A més de ser un programa de televisió, *Crims* també s'ha expandit al format literari amb llibres com "Llum a la foscor" o "Pecats Capitals". Aquesta qüestió es basa a observar fins a quin punt existeix una similitud narrativa i estilística entre els dos mitjans. Així mateix, quines diferències hi ha pel que fa a l'enfocament dels casos o la profunditat de l'anàlisi narrativa i explorar si els llibres aporten una informació addicional o si simplement reformulen el contingut audiovisual de la televisió.

- *El públic objectiu és el mateix pels casos de televisió i llibre?*

Per acabar, per profunditzar sobre la pregunta anterior, és vital entendre les diferències i similituds d'ambdós formats i, d'aquesta manera si l'audiència que consumeix *Crims* a la televisió és la mateixa que als llibres. Aquest vessant permet, segons l'anàlisi dels continguts, veure si es dirigeixen a un públic similar o si s'adapten a altres formats (com el literari) per aconseguir un públic més ample.

- *Existeix un negoci per part de Crims amb aquest "true crime"?*

El projecte de *Crims* s'ha convertit en un fenomen multiplataforma amb la seva adaptació als diferents mitjans de comunicació, però, que hi ha sobre la part comercial? Els seus llibres, drets d'adaptació internacional i presència a plataformes digitals. Així doncs, entendre fins a quin punt el *true crime* del programa pot esdevenir-se com un model de negoci rendible i si aquest èxit condiciona les decisions audiovisuals o narratives.

4. Metodologia

Aquesta secció estableix de quina manera s'ha organitzat el Treball de Fi de Grau per poder donar resposta a les preguntes plantejades. S'observaran els objectius, les eines utilitzades per la recerca de la informació, la mostra d'anàlisi i les limitacions que han sorgit durant el transcurs del treball.

4.1. Objectius

Els objectius que es presenten a continuació estan orientats a descriure tant les característiques pròpies del gènere al context català, com les estratègies narratives i audiovisuals emprades pel programa. Així doncs, es busca establir vincles entre la teoria del *true crime* i la seva aplicació pràctica a *Crims*.

Per tant, l'objectiu general és conèixer com està format un programa d'èxit com *Crims*, la comunicació i narrativa que utilitza i veure si té negoci dins el *true crime* amb el programa.

D'aquesta manera, els objectius específics són:

- Analitzar quines són les característiques del *true crime* modern fent un estudi de cas del programa català de Carles Porta. Així es pretén veure com s'adapta a un gènere que mostra un gran interès per part del públic.
- En segona part, també es vol identificar si *Crims* aprofita l'auge del *true crime* i la seva capacitat d'audiència per tal de treure una gran renda econòmica a través del programa. Això es pot esbrinar veient si la tendència del producte és ser multitransversal, apareixent a altres plataformes o les dates on apareixen nous continguts.
- En últim lloc, observar les diferències i similituds principals dels formats de *Crims* a partir de la televisió i els llibres: veure si la temàtica és la mateixa, si apareix més informació en un o altre, si els testimonis que es mostren són iguals, entre altres factors.

4.2. Eines de recerca

Per dur a terme la recerca del projecte, s'ha realitzat una cerca documental i bibliogràfica dels aspectes determinants a l'hora de fer-ne un contingut sobre el gènere del *true crime*: definició del format, els seus orígens i l'evolució al model actual, quines són les claus socials perquè generi tant interès, les seves característiques dins l'àmbit audiovisual, el rol dels elements audiovisuals i les emocions que genera als espectadors i la qüestió ètica sobre la morbositat dels continguts sobre crims.

Totes aquestes, han estat buscades en fonts com: Google Scholar, el catàleg de la biblioteca de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) o el catàleg de les biblioteques de Catalunya (CCBUC).

D'altra banda, per fer l'anàlisi de contingut sobre el programa principal, *Crims*, s'ha fet una cerca extensa sobre tots aquells aspectes necessaris, com:

- *Crims*
- Origen i evolució del programa
- Continguts i estructura
- Audiències
- L'equip de producció

Aquestes informacions han estat basades en articles periodístics, les entrevistes que ha fet en diferents mitjans en Carles Porta, la pàgina web del programa i de les seves productores True Crime Factory i Goroka i la web oficial de "Kantar Media".

Dins d'aquest conjunt d'eines de cerca, una de les fonts més rellevants i utilitzades pel desenvolupament d'aquest treball és l'entrevista amb Carles Porta, director de *Crims*. Aquesta xerrada ha aportat dades valuoses que fan entendre millor les dinàmiques, els criteris per escollir i narrar els casos i els objectius principals del programa. Per aconseguir-ho, es va haver d'indagar molt sobre l'accés a tenir contacte amb Porta.

Primerament, es va iniciar la toma de contacte mitjançant un correu electrònic a les productores responsables del programa. La resposta inicial va ser positiva, indicant que traslladaven la petició a l'equip corresponent. Dies més tard, van demanar les preguntes per enviar-les al departament oportú.

El 5 de març, es va rebre el missatge d'Alexandra Cantos, responsable de comunicació de Carles Porta, la qual confirmava la petició i informava que "faria arribar les respostes al director". Finalment, l'11 de març, es van rebre les respostes per escrit, les quals, han estat molt útils per desenvolupament d'anàlisi d'aquest treball.

L'entrevista, s'ha usat com una eina de recerca qualitativa, proporcionant informació directa sobre el programa, i a la vegada, que permet contrastar i enriquir els conceptes teòrics del *true crime* i de *Crims* amb una veu molt autoritzada. Aquesta aportació ha estat vital per comprendre les intencions narratives i els detalls que engloben al projecte català.

Als annexos s'observa la comunicació via Gmail i la transcripció de l'entrevista.

4.3. Mostra d'anàlisi

En aconseguir les referències bibliogràfiques i fer un estudi sobre les fonts principals obtingudes i rebre més informació sobre el programa, s'ha fet una anàlisi extensa per comparar i estudiar minuciosament la comunicació (i tots els aspectes que engloben) a partir dels episodis de televisió i els capítols literaris que apareixen als llibres. Pel que fa al llibre, totes les lectures s'han fet en català. D'aquesta manera l'idioma comparatiu entre els dos formats és el mateix per tal de garantir el major detall en la investigació.

En aquest sentit, s'analitzen tres casos reals que ha tractat el programa. Amb aquesta, es poden identificar les qualitats comunicatives i tècniques sobre la narració dels fets criminals, les estructures principals, els patrons narratius, els recursos audiovisuals i gràfics i l'ús de testimonis o personatges que tenen relació amb el cas que tracten.

Com s'ha mencionat al primer apartat d'aquest treball, els casos que s'analitzen són:

- Febamar
- Isidre
- Ca n'Amat

L'elecció d'aquests està basada en el fet que són casos reals que s'han produït a la televisió i els llibres de *Crimis*.

Per poder fer això, s'ha establert unes taules d'anàlisi de contingut. Cal afegir que s'observen tres fitxes diferents. Primerament, una pels episodis televisius, una altra pels capítols dels llibres i finalment una taula general comparativa sobre els dos, per així destacar les seves característiques, els punts diferents i les semblances sobre la base dels factors d'anàlisi.

S'adjunten les taules comparatives de cada format, d'elaboració pròpia:

Nom del capítol	
Data d'emissió	
Durada del programa	
Audiència del cas	
Quantitat de personatges i càrrec	
Breu resum de la història	
Música de fons utilitzada	
Informació textual	
Ús de plans	

Taula 2. Anàlisi episodis televisius

Nom capítol	
Data de publicació	
Número de pàgines de l'episodi	
Quantitat de testimonis utilitzats	
Ús de material gràfic	
Edició i vendes totals del llibre	
Moment de venda del llibre	

Taula 3. Anàlisi comparativa capítols del llibre

NOM DEL CAS	Televisió	Llibre
Tema		
Durada (minuts i pàgines)		
Personatges i testimonis		
Narrativa		
Títol		
Recursos audiovisuals		

Taula 4. Anàlisi comparativa casos de televisió i llibre

4.4. Limitacions per l'estudi

Respecte a les limitacions per executar aquest estudi cal destacar, l'accés a diverses fonts del marc teòric. Si més no, les utilitzades han estat molt importants per introduir el món del *true crime*, però, és ben cert, que moltes fonts expertes i els seus articles o llibres no permeten un accés senzill.

S'han observat que moltes eren de pagament, estaven dins de pàgines on s'havia d'abonar diners per entrar o, fins i tot, que no apareixia tot el contingut sencer sinó petits fragments que no aportaven res diferent del que ja es tenia. Amb una proximitat a aquestes, potser s'hauria pogut ampliar el contingut previ al treball, però no ha estat gens fàcil a causa de les limitacions per entrar.

D'altra banda, no ha estat un problema però sí un obstacle clar, que és l'idioma de molts textos sobre el *true crime*. La gran majoria són en anglès i a l'hora d'entendre conceptes concisos i teòrics s'ha hagut d'estar un temps elevat respecte a l'enteniment i la traducció al català.

Per acabar, quant als llibres, tots tenien un preu alt i, tot i que alguns s'han comprat, molts d'altres s'han amprat de biblioteques i s'havia d'estar molt atent a les baixes de la reserva dels llibres de *Crimis*, els quals estaven molt sol·licitats.

Tot i això, els exemplars que s'han usat d'anàlisi per aquest treball, es van poder gaudir i a la vegada, estudiar durant més de cinc mesos, per tal de garantir una bona praxi d'anàlisi dels continguts.

5. El programa *Crims* com a referent del *true crime* català

Crims és un programa de *true crime* que tracta i relata, mitjançant una narrativa molt precisa, crims reals que han succeït a Catalunya. El director, que també fa de narrador és Carles Porta, el qual sempre apareix al principi del capítol per contextualitzar el cas que es tracta. El projecte, destaca per la seva narrativa precisa i l'èmfasi en rigor periodístic, el respecte cap a les víctimes i els criminals i un ritme captivador parlant dels fets.

Imatge 1. Portada Crims. Font: * Barcelona Secreta

5.1. Origen i evolució

L'inici d'aquest projecte va ser a la ràdio, concretament el 8 de setembre de 2018 a Catalunya Ràdio. Va començar gràcies a la proposta d'en Roger de Gràcia, director del programa "Estat de Gràcia", que li va donar un espai anomenat "Històries de mitja tarda" per narrar en deu minuts crims reals. En aquestes intervencions, Porta presentava històries de crònica negra, però, curiosament, mai durava aquest temps establert, sinó que la secció sempre terminava sent més llarga de l'habitual: "Sempre m'allargava, era una secció que havia de durar uns 10 minuts i acabava arribant a la mitja hora, però a tothom li agradava i tenia bons números..." (Carles Porta, 2023).

L'èxit d'aquest espai va motivar a la creació d'un pòdcast, fent així, una sèrie en format àudio sobre la història de "Tor, tretze cases i tres morts" que va ser publicat el 2018 i va esdevenir unes excel·lents xifres d'audiència (Gordillo, 2021).

Amb tot aquest èxit d'audiència amb la secció a Catalunya Ràdio i el pòdcast de Tor, va començar el projecte de *Crims* a la ràdio, on varen fer seccions d'una hora, i la dinàmica va ser la mateixa "un consum digital espectacular aconseguint un oient jove" (Gordillo, 2021). En aquest context, l'any 2020, *Crims* va fer el salt definitiu a la televisió, emetent el 3 de febrer el primer capítol de la seva versió audiovisual a TV3.

5.2. Contingut i estructura narrativa

El programa es caracteritza per una estructura narrativa molt potent amb la combinació de: girs narratius i un elevat ús de recursos audiovisuals. A més, manté una gran fidelitat respecte a la narració dels fets i l'aparició dels protagonistes principals per explicar i donar veu als fets que van viure de primera mà, "els hi donem veu" afirma Porta (2025).

Els capítols de la televisió es construeixen a partir d'entrevistes i aparicions dels protagonistes principals -directes o indirectes- de cada història que es tracta, els quals, són els encarregats de donar veu als fets, ja que ho van viure de primera mà o van ser part de la investigació, "els hi donem veu" afirma Porta (2025) sobre els testimonis que apareixen.

A més, la veu en off del director que manifesta una gran identitat, amb la suma de la sintonia inicial que té la funció d'entrada a cada cas ha esdevingut una part icònica del programa: "Tot el que veureu en aquest programa ha passat: els noms, els fets, els llocs, són reals. En algunes descripcions aquest programa podria ferir sensibilitats. Relatem crims reals, la realitat i la mort no entenen de sensibilitats" (Forné, 2023).

D'altra banda, tal com s'explica a l'entrevista pròpia a Carles Porta (2025), un dels trets destacats és la minuciositat amb la qual elaboren cada cas, amb tots els

recursos audiovisuals com la música, les imatges de recurs o la il·luminació, tots aquests usats sempre des de la voluntat de construir una bona història.

En data de 2025, *Crims* compta amb 5 temporades, les quals, han estat distribuïdes des del 2020. De tots els continguts que han tractat, hi ha 36 casos diferents on la principal premissa és que hi ha hagut un crim. No obstant, es poden gaudir 51 episodis, ja que, de tots els *true crime* que han treballat n'hi ha alguns fets amb més de dos, tres, o quatre episodis (3Cat, 2025). (Als annexos del treball es mostra una taula amb tots els episodis de les temporades i el seu enllaç corresponent).

A continuació s'adjunta la taula de distribució de les cinc temporades:

TEMPORADA	ANY	Nº DE CASOS REALS	Nº D'EPISODIS
1	2020	8	11
2	2021	9	14
3	2022	8	12
4	2023	4	6
5	2025	7	8

Taula 5. Temporades i episodis de Crims

Entre els casos més emblemàtics que ha treballat el programa, trobem “El crim de la Guàrdia Urbana”, una història de passió, amor i engany amb protagonistes que treballaven pel cos policial. El crim va tenir una gran repercussió mediàtica i va ser adaptat a Netflix amb el nom “El cuerpo en llamas”. Una altra història de “foscor” és el cas de “La bibliotecària Helena Jubany”, un cas que compleix amb molta informació sospitosa sobre un suposat suïcidi o un assassinat. Aquest capítol va obrir un debat públic i social sobre la investigació del crim provocant així

la reobertura del cas judicialment, igual que el cas de “La Noia de Portbou” (Carles Porta, 2025).

A banda del format televisiu, *Crims* manté la seva essència a la ràdio i a la versió pòdcast, disponible a 3Cat, Spotify, "Apple Podcast" o Ivoox. En aquest format es conserva la narració de Carles Porta com a conductor de la història.

I no només es disposa de material i contingut audiovisual, sinó que també hi ha un videojoc sobre el fenomen *Crims*, titulat “Crims, Casos Oberts”.

Un producte interactiu on l'usuari adopta el rol de Porta per investigar crims inspirats en el programa. En aquest, es mostra una cara més propera, i es convida a “investigar assassinats, guanyar punts superant reptes i aconseguir indicis, descobrint el culpable i demostrant les teves habilitats com a investigador.” (3Cat, 2025).

Pel que fa a la dimensió literària, *Crims* s'ha materialitzat amb obres com “Llum a la foscor”, “Pecats Capitals” o “L'hora de la veritat”. Totes elles recullen un seguit d'històries reals, tant nacionals com internacionals, amb una mirada profunda, personal i literària (Porta, 2022). L'objectiu amb aquest format és el mateix, “explicar una història de la millor manera possible” així mateix, assegura que els casos catalans són els que donen més personalitat al projecte. Com afirma Carles, “un cas no pot ser pla”, perquè, com també per la televisió, el cas ha de tenir les mateixes característiques per ser elaborat de manera escrita.

5.3. La regla de les 3 R'S i el *morbo*

Crims, que considera indispensable els detalls tècnics i productius, tal com afirma Carles Porta a l'entrevista de 3Cat l'any 2022, mostra que, per dur a terme l'elaboració dels formats pòdcast, ràdio, llibre o programes de televisió, utilitzen un mecanisme diferenciador perquè tot pugui funcionar, anomenat “Regla de les 3 R's”.

Aquesta eina de comunicació, basada en tres conceptes, fa referència a: rigor, respecte i ritme narratiu. Tot, amb la idea de mantenir un codi que defensi les qüestions bàsiques al parlar d'un crim real.

El terme rigor ho defineix com “el contrast de la informació que s’obté” (Porta, 2022), la qual és la que arriba a l’audiència i sempre ha d’estar basada en la realitat dels fets. El mateix director afirma que sense un bon rigor periodístic no podrien executar cap programació i comenta la importància dels detalls, els quals han de tractar-los amb molta cura.

D’un altre costat, tenim el terme respecte, “fins i tot pels assassins i sobretot per les víctimes i les seves famílies” (Porta, 2022). A més a més, considera que el respecte és la clau per tenir l’èxit que tenen.

Per acabar, el ritme narratiu, considerat “l’objectiu principal”, defineix la narració òptima dels fets com la principal raó de l’existència del programa. “Mesurar tots els adjectius, mesurar els plans, estudiar cada detall, cada testimoni, cada dada... Dediquem moltíssim temps a cada informació i és una feinada enorme...”, tot i que afegeix que, s’ha d’anar amb compte, perquè a vegades un ritme, “pot ser un silenci” (Porta, 2022).

D’afegit, en relació amb aquesta “regla de les 3 R’s”, el mateix Carles Porta resalta que no considera morbós el programa, si més no, intenten parlar i narrar tots els detalls i els fets de la manera més neutral possible, evitant tots aquells sensacionalismes que augmenten la morbositat del tema. La importància, recalcat anteriorment, està en la narració, aprofitant al detall tots els elements narratius i personatges extrems que hi existeixen en aquestes històries.

Aquesta idea, mencionada també a l’entrevista posterior, el juny de 2022 a 3Cat, va ser reafirmada amb relació de no d’alimentar el *morbo* del crim, sinó de provocar curiositats i sentiments als espectadors: “Volem tenir-te en tensió tota l’hora perquè puguis viure una experiència de prop.” Per això, mostra com la disposició principal del programa i l’equip productiu és anar directament a les emocions de la gent, fet que considera indispensable per obtenir els bons resultats mencionats a l’entrevista després de la finalització del cas de la Noia de Portbou, emès a la tercera temporada.

5.4. Audiències

L'èxit d'audiències de *Crimis* s'ha consolidat a Catalunya i en l'àmbit internacional per ser-hi un fenomen televisiu extens arreu del món. La idea inicial, que va néixer com un programa de crònica negra arran de la vocació de Carles Porta per narrar uns fets, ha captat l'atenció i l'interès de plataformes immenses com Netflix o Movistar Plus. Amb això, es mostra la rellevància del producte dins el gènere del *true crime*. En aquest sentit, aquest apartat ofereix una anàlisi detallada de l'evolució de les audiències del programa en les cinc temporades destacant les dades que han contribuït a fer de *Crimis* una de les produccions més exitoses de la televisió.

Sobre la ràdio, remuntant-nos als seus inicis, obtenim les primeres dades d'audiència l'any 2019. El programa, emès a Catalunya Ràdio inicialment va aconseguir el seu primer any d'emissió convertint-se en la secció més sentida de la seva franja, 58.000 persones els dissabtes i 43.000 els diumenges en la seva primera temporada (Gordillo, 2022). Aquests resultats inicials van ser una demostració del que aconseguirien posteriorment. Ja situats l'any 2021, els resultats d'oients de Catalunya Ràdio van determinar una conclusió clara, *Crimis*, va ser el programa i la secció amb més reproduccions a la carta, més de dos milions d'escoltes: 2.018.900 (Gordillo, 2022).

Amb això, s'observa l'impacte immediat d'una programació que va començar com incògnita, però que va resultar del més exitós en format ràdio i després a la televisió.

Centrat en la televisió, la primera temporada de *Crimis* va ser emesa entre el 3 de febrer i el 23 de març de 2020 a TV3. Aquesta etapa, va suposar el canvi de la ràdio a un programa al format televisiu, és a dir, s'havien d'adaptar i, tal com diu Gordillo, (2021), fer una aposta per adaptar-se a l'àmbit audiovisual. Tot i aquesta novetat, els resultats van ser molt positius, una mitjana de 463.000 espectadors i una quota de pantalla del 19,4%, convertint així al programa, un dels espais més vistos del *prime time* català (VerTele, 2022). Aquesta constatació inicial va reafirmar l'interès per les històries de crims reals, consolidant *Crimis* com un producte excel·lent.

En quant a la segona temporada, es va emetre entre el 22 de febrer al 10 de maig de 2021. Aquestes noves produccions van demostrar que, l'interès i les xifres obtingudes no van ser casualitat, ja que van tancar les seves emissions amb una mitjana de 478.000 espectadors i una quota del 18,7%, mantenint-se com un dels programes més seguits de tota Catalunya (VerTele, 2022).

La tercera temporada va ser més llarga de l'habitual, els capítols que componen aquesta entrega varen ser emesos del 2 de maig (amb el cas "Kevin") fins al 5 de desembre de 2022 (amb el cas "Febamar part 2"). Aquesta va marcar un punt d'inflexió en l'evolució del programa, ja que, a més de ser la temporada més llarga, va aconseguir ser la més exitosa pel que fa a dades d'audiència. Amb una mitjana de 581.000 seguidors i un 25,8% de *share* va fer que *Crims* es posicionés com a líder solitari de la franja nocturna dins l'àmbit català (Àlex, 2022). Concretament, el cas "Girona/Madrid" va arribar al rècord, 651.000 espectadors, una audiència total acumulada durant l'hora d'episodi de 935.000 persones i un 29,3% de quota, xifres que demostraven l'interès del públic i la maduresa narrativa dels continguts.

Situats a la quarta temporada, va començar el 20 de març de 2023, amb el cas de "Marina Ruiz", un assassinat produït l'any 1999. Aquesta història inicial va generar 1.013.000 d'espectadors que van veure el capítol en algun moment de la seva emissió, 688.000 espectadors de mitjana i una quota de pantalla del 30,9%, convertint el cas de Marina, en el més vist de *Crims* fins aleshores (Àlex, 2023).

Finalment, respecte a la cinquena temporada, estrenada el 27 de gener de 2025, va demostrar els rècords d'audiència i la consolidació del programa. L'inici d'aquesta va esdevenir el cas de "Palauet" que va tenir un 21,9% de quota de pantalla, també va destacar l'audiència del capítol emès el 10 de febrer, "Angelet" que va tenir un 23,7% de *share* i 726.000 espectadors durant la seva transmissió (El Nacional, 2025).

No només aquests dos són els destacats, l'episodi "Power Girls (part 1)" amb un 23,3% i "Benito" amb 22,6% són exemples de les excel·lents xifres i la regularitat que mostra l'audiència a l'hora de veure un capítol de *Crims*. Durant aquesta cinquena temporada van assolir un 21% de *share* de mitjana (El Mundo Deportivo, 2025).

Sobre aquests resultats, tal com ho explica *El Mundo Deportivo* al seu article “Catalunya se rinde a Carles Porta y vuelve a hacer historia con *Crims* a pesar del boom de La Isla de las Tentaciones” (2025), *Crims* ha de competir contra diversos formats que també engloben molts espectadors, com “El Hormiguero” d’Antena 3, “La Revuelta” de la 1 i “La Isla de las Tentaciones” de Telecinco, és a dir, formats amb molta inversió darrere que tenen objectius gegants en l’àmbit audiovisual. Pel que fa a les dades, el programa de Telecinco, va aconseguir el 3 de març un 22% de *share*, una dada molt positiva, sí, però no va ser capaç de superar l’aconseguida pel programa d’àmbit català amb un 23,3%. Aquesta petita comparació mostra l’impacte i la superioritat envers programes com aquest, on hi ha molta inversió i s’emeten en la franja horària de prime time perquè es consideren els millors productes audiovisuals. Podem veure que *Crims* no ha de patir per la competència audiovisual quan s’emeten els seus episodis, ja que, veient la regularitat de l’audiència, és elevada i mantenen xifres extraordinàries temporada darrere temporada.

Aquests factors d’èxit que han sostingut i han fet créixer al programa al llarg de les cinc primeres temporades es poden explicar per una sèrie de factors. Tal com indica Carles Porta al pòdcast de “The Wild Project” (2023) un és la capacitat dels capítols d’arribar a palpar i tocar les emocions primàries dels espectadors: “Tu pateixes por, t’emociones, pateixes... I això no és fàcil”.

Si més no, una part imprescindible per aconseguir captar l’atenció de l’audiència és el treball minuciós i detallat de la narració dels fets. En aquest sentit, el programa *Crims* treballa amb atenció per complir amb la seva filosofia a l’hora de tractar cada cas: neutralitat de la narració, no utilitzar adjectius i donar importància als detalls i als personatges.

Dins aquests factors passa també el vincle amb la gent adolescent, “connectem molt bé amb la gent jove, la gent se sent dins de la història” (Porta, 2023). Sentiments com l’emoció en els moments de dubte, la ràbia arriba una mort o l’alegria quan la investigació termina sent exitosa i atrapen al culpable són mostres i exemples d’aquests sentiments que parla el director del programa. D’afegit a les

raons de les audiències, també esmenta la modernització de l'àmbit audiovisual del programa, fent referència a “una factura molt internacional i moderna”.

Finalment, l'expansió internacional accedint a plataformes com Netflix o Movistar Plus, ha fet que *Crims* superi les fronteres de l'àmbit autonòmic, despertant l'interès internacional.

5.5. Recursos productius i humans de *Crims*

Dins aquest apartat s'expliquen els factors productius i humans del programa, detalladament s'explica qui és el director, Carles Porta, les productores encarregades de la producció i l'equip que hi ha darrere.

5.5.1. Carles Porta

Carles Porta és periodista, guionista, productor audiovisual i escriptor de diversos llibres, va néixer l'any 1963 a Vila-sana, un petit municipi lleidatà, situat al Pla d'Urgell. La seva carrera com a periodista va començar al diari Segre i anys després de la seva etapa al diari va marxar a TV3, principal canal televisiu de Catalunya. Ja en aquest va executar tasques com a corresponsal de guerra on va especialitzar-se en l'àmbit documental i de reportatges, d'aquí prové un dels seus projectes més personals “Tor. Tretze cases i tres morts”.

La seva vocació per la crònica negra comença quan entra a TV3 a formar parts de la secció de tribunals i successos. Porta, a una entrevista per la Universitat Oberta de Catalunya, l'octubre de l'any 2022, diu: “Com a periodista de successos disposàvem d'un escàner connectat amb la freqüència de la policia i els bombers, amb això, era molt fàcil i ràpid arribar als incidents. Va ser en aquest moment en què vaig descobrir, a través dels judicis, que sorgien històries amb interès humà que necessitaven un punt de vista diferent, una visió narrativa”.

Com s'ha comentat, no només ha realitzat continguts audiovisuals sobre crims reals, si més no, divideix les seves produccions en ràdio, pòdcasts, llibres i televisió (True Crime Factory, 2025).

5.5.2. True Crime Factory i Goroka

L'elaboració de tot el programa també recau sobre les productores, True Crime Factory i Goroka. Totes dues “són claus pel desenvolupament dels capítols” i són encarregats d'arribar a tots els detalls a l'hora de produir els capítols (Porta, 2022).

Sobre True Crime Factory, és la productora liderada per Carles Porta, aquesta va néixer amb l'objectiu de crear continguts relacionats amb casos criminals i *true crime* amb una perspectiva rigorosa i humanista, el seu objectiu és “transformar crims reals en relats periodístics i narratius”.

Els inicis de la productora van tenir lloc amb el programa *Crims* en la seva versió radiofònica a Catalunya Ràdio fins a arribar a la televisió amb la col·laboració de Goroka, estrenant el programa a TV3. Així mateix, també ha estat la productora del pòdcast “El Segrest” a Catalunya Ràdio, “Perquè matem?” a Amazon Audible i a l'àmbit literari amb la col·lecció de llibres oficials del programa com “Llum a la foscor” o “Pecats Capitals”.

La seva tasca, amb relació al programa, ja ha estat reconeguda a nivell de premis, guanyant el “premio Ondas” a millor programa de Ràdio, el “Premi Nacional de Comunicació de la Generalitat de Catalunya”, els dos al 2021. A més, l'any 2022 i 2023, van ser guardonats consecutivament als premis “Zapping” com a millor programa d'entreteniment, consolidant *Crims* com un referent al periodisme narratiu i audiovisual sobre *true crime*.

Carles Porta, com a director dels continguts i True Crime Factory, com a productora principal, han desenvolupat diversos continguts en múltiples formats (True Crime Factory, 2025):

“Crims” ràdio	Programa iniciat a Catalunya Ràdio sobre la narració i explicació de crims reals.
El segrest	Pòdcast sobre el cas real del segrest de la farmacèutica d'Olot.

“¿Por qué Matamos?”	Un pòdcast amb 6 temporades on es narren crims reals que han tingut lloc a Espanya. Disponible únicament a “Amazon Audible”
Tor, tretze cases i tres morts	Pòdcast desenvolupat arran d'una investigació i el llibre sobre el cas de Tor. Una producció de 25 episodis.

Taula 6. Produccions en format ràdio i pòdcast

“Crims”. Tot el que llegireu és real	Llibre que recull diverses històries sobre crims reals com el cas de la Guàrdia Urbana.
La farmacèutica	Una profunditat sobre el cas de la farmacèutica d'Olot.
“La farmacéutica”	Traductor del llibre “La farmacèutica” al castellà.
“Crims”. Llum a la foscor	Tractament de deu casos reals, desenvolupats al format ràdio o televisió.
“Crímenes. Diez casos reales”	Traducció al castellà del relat de 10 crims reals.
La noia de Portbou	Reportatge sobre el cas de la noia de Portbou.
“Crims”. Pecats Capitals	Tractament de 7 històries reals a través de la comparativa de sentiments com la ira, l'avarícia o l'enveja.

“Crímenes. Pecados capitales”	Traducció al castellà del llibre “Pecats Capitals”.
“Crímenes. Siete historias de oscuridad”	Descripció en castellà de set casos reals.
Tor. Foc encès	Tractament en profunditat del cas Tor on Carles Porta, va treballar de primera mà.
“Tor. El fuego que no se apaga”	Traducció al castellà del llibre Tor.
“Crims”. L’hora de la veritat	Llibre de la col·lecció de “Crims” que explica set casos de crims reals.
“Crímenes. La hora de la verdad”	Traductor en castellà del llibre “L’hora de la veritat”

Taula 7. Produccions en format llibre

“Crims”	Producció principal sobre el <i>true crime</i> d’en Carles Porta. Un programa amb emissió a TV3 junt amb la productora “True Crime Factory” i “Goroka”. Actualment disposen de 5 temporades.
“Crímenes”	El programa català en versió castellana dins la plataforma Movistar. En aquesta sèrie es tracten casos que han tingut lloc a Catalunya i d’altres dins l’estat espanyol.
“Luz en la oscuridad”	Una producció de “True Crime Factory” i “Goroka” dins de la

	plataforma Movistar Plus. Actualment disposa de 2 temporades.
Tor	Una sèrie que analitza i tracta la història de Tor. 8 capítols sobre el cas i la investigació personal d'en Carles Porta.
“La caza del solitario”	Sèrie de tres capítols sobre l'assassinat de dos guàrdies civils a Navarra l'any 2004.

Taula 8. Produccions en format televisiu

L'altra gran impulsora del programa és Goroka, una productora audiovisual independent amb més de quinze anys d'experiència. La seva col·laboració amb *Crimis* ha estat clau per aportar l'estil audiovisual: diversitat de plans i de colors, recreacions dramatitzades o ús d'ampli material gràfic i d'arxiu. Amb l'inici l'any 2020 del programa a la televisió, el director de la productora, Guille Cascante va manifestar que facilitaven “un servei i tractament de la imatge excel·lent”, amb un ampli ventall d'imatges procedents d'arxius com el de TV3 i entrevistes cara a cara dels testimonis i protagonistes principals.

El treball en conjunt de les dues productores ha donat com a resultat un projecte sòlid amb uns resultats d'audiències òptims. La suma d'ambdues: rigor periodístic i una bona narrativa, i una realització audiovisual estètica i dinàmica, ha permès a *Crimis* posicionar-se com un dels continguts més valorats per l'audiència, fidelitzant a milers i milers de persones.

5.5.3. Equip de producció

L'equip del programa *Crimis* és extens i està dividit en dues parts: l'equip del programa de televisió i l'equip del programa de ràdio:

FUNCIONS	PERSONES
Director	Carles Porta
Direcció executiva	Laura Tremoleda
Producció executiva	Guille Cascante (Goroka) i Óscar Rodríguez (TrueCrime Factory)
Realització	Santi Baró
Direcció de producció Goroka	Gemma Felius
Cap de producció Goroka	Xesc Estapé
Producció delegada de TV3	Xavi Sobrón
Guió	Enric Àlvarez, Nil Montilla i Carlos Torres
Direcció de fotografia	Francesc Roig i Ssoí Ramon
Muntatge	Nahuel Rebollar i Carlos Baró
Recerca i documentació	Ona Tura
Cap de continguts “True Crime Factory”	Anna Punsí
Ajudant de direcció	Anna Punsí
Ajudants de direcció	Clara Mata de la Barata
Direcció d’art	Pablo Matute
Grafisme	Sergi Comabella
Coordinadora de postproducció	Sara D. Nicolino
Ajudant de producció	Eduard Valdivieso
Auxiliar de producció	Arianna Ghelardoni

FUNCIONS	PERSONES
Correcció de color	Artic
Coloristes	Jaume Ponsa i Alberto Rodríguez
Estilisme vestuari	Ester Palaudàries
Postproducció d'àudio	Cansons
Ajudant d'art	Ariana Lara i Silvia Alcañiz
Ajudant de grafisme	Pablo Estapé
Auxiliars de càmera	Andrei Rodríguez
Auxiliar de postproducció	Arnau Tree
Community manager	Marta D.Riezu
Direcció d'art	Esterina Zarillo
Ajudant de producció	Mariona Coiduras
Maquillatge	Amy Martínez
Càmera	Joan Tisminetzky
Tècnic de so	Daniel Simon
Cap d'elèctrics plató	Yago Ruiz
Elèctrics	Daniel Álvarez, Pau Carné i Albert Raga
Continguts digital de TV3	Jordi Salvat i Sònia Gonzàlez

Taula 9. Equip programa Crims.

En quant a la ràdio:

FUNCIONS	PERSONES
Maquillatge	Irene Elias
Ajudant d'art	Iria Camarasa Pfefferkorn
Discoteca de Catalunya Ràdio	Rosa Sanahuja Clot i Anabel Martinez García
Documentació de TV3	Àngels Font, Joan Brull i Francesc Pérez
Música original	Cansons

Taula 10. Equip programa ràdio de Crims

5.6. Anàlisi de resultats

En aquest apartat es mostra l'anàlisi dels casos estudiats i el contingut que s'ha observat a l'hora de desgranar les mostres per a respondre de manera eficient les preguntes de recerca plantejades a l'inici del present Treball de Fi de Grau.

5.6.1. Tria dels casos

Tot i que *Crims* ha tractat més de 35 casos reals al llarg de les seves cinc temporades, la selecció d'episodis no es fa de manera aleatòria, sinó que hi ha un procés de tria acurat que parteix d'un estudi en profunditat dels fets reals per valorar si un cas pot ser adequat per a la seva adaptació televisiva. Per això, cal tenir present que no tots els crims s'adapten al format.

Llavors, quins criteris segueix l'equip per determinar si un cas és vàlid per formar part del programa? Segons explica Carles Porta a l'entrevista pròpia (2025), “primerament busquem girs argumentals i narratius que facin la història interessant”. A més, un altre criteri, és que es tracti d'un cas judicialment tancat, per evitar abordar fets que es troben sota investigació o no resolts.

En relació a l'àmbit audiovisual, Porta, a l'entrevista de 3Cat de 2022, assenyala que: “s’escull el cas a través del seu primer anàlisi i observar si n’hi ha girs narratius. No pot ser pla”. Aquesta característica reflecteix l’importància de crear històries i narrar els fets buscant girs de guió que captin l’atenció del públic i provoquin les emocions dels espectadors, indicat anteriorment.

En aquest sentit, d’afegit com a element indispensable, es troba la documentació informativa del succés: quins son els protagonistes, on va passar, com va passar, el lloc, entre d’altres informacions necessàries per recrear-lo de manera audiovisual o escrita, per obtenir aquestes utilitzen diferents fonts, tant documentals com personals. A *Crims* es veuen una multitud de protagonistes i fonts principals (3Cat, 2025):

Arxius judicials	Sumaris, sentències
Arxius policials	Informes d’investigació policial, fitxes d’antecedents.
Registres de població	Certificats de naixement i defunció, autòpsies.
Informes audiovisuals	Informatius emesos en televisió, reportatges d’arxiu, entrevistes dels protagonistes.
Documents audiovisuals	Fotografies, càmeres de vigilància i captures
Departaments de premsa	Mitjans de comunicació per facilitar informacions i detalls dels cas

Taula 11. Fonts d’informació documentals

Familiars de la víctima	Font per obtenir informació sobre la
--------------------------------	--------------------------------------

	vida personal, les seves relacions, els possibles conflictes, les seves amistats...
Amics, coneguts i parents	Detalls més concrets a nivell d'amistat i l'entorn sociològic
Testimonis dels fets	Tot aquell individu que ha pogut presenciar algun detall del succés
Veïns i habitants de la localitat	Persones que viuen a prop dels protagonistes per facilitar informació sobre la quotidianitat.
Mossos d'Esquadra i Policia Local	Encarregats d'aportar dades sobre les investigacions per resoldre el cas.
Forenses	Aportació més tècnica sobre lesions, danys i autòpsies.
Advocats (acusat i víctima)	Professionals que treballen prop del cas per oferir un punt de vista envers el poder judicial i la visió legal.
Víctimes anteriors de l'acusat	En alguns casos, possibles víctimes anteriors del acusat, per explicar incidents previs.
Companys de feina	Una visió propera per determinar el dia a dia laboralment per detallar qualsevol prova.
Psiquiatres i psicòlegs	Professionals que aporten una visió sobre el perfil psicològic del criminal.
Criminòlegs	Professionals que aprofundeixen el crim en relació amb el context i l'entorn

	social de víctima i agressor.
Sociòlegs	Professionals que se centren en l'aspecte social per comprendre la societat i l'acusat al moment dels fets.
Periodistes	Mitjans de comunicació i periodistes que han fet un treball previ d'informació i comunicació sobre el cas.
Fonts anònimes	Tota aquella font d'informació que aporta dades sobre la feta però de manera anònima sense aparèixer la seva imatge en pantalla.

Taula 12. Fonts d'informació personals

5.6.2. Estudi dels casos

D'una banda, de les necessitats de *Crims* per escollir i determinar els casos apropiats per plasmar al programa, en aquest treball he desenvolupat amb exactitud tres casos per analitzar els continguts.

El meu objectiu se centra en la comparativa sobre la narració, els elements audiovisuals, els testimonis, el ritme, entre altres qüestions tècniques per evidenciar les possibles diferències entre la televisió i els llibres. Per això he escollit casos reals que s'han vist audiovisualment (TV) i escrit (llibre), aquests són:

1. **“El cas de Febamar”** un cas de la temporada 3 de *Crims* i un capítol anomenat “Febamar” al llibre “Pecats Capitals” d'en Carles Porta. Pel que fa a la televisió es divideix en dues parts i al llibre amb 51 pàgines. La història ens desenvolupa un cas del 2008 on torturen i assassinen un matrimoni, propietaris d'un concessionari de cotxes, tot succeeix a Alcanar, a la província de Tarragona.

2. **“Isidre Matas”**, una història narrada a la temporada 3 de *Crims* i amb un capítol al llibre “Pecats Capitals”, aquest cas es coneix com “L’assassinat de l’Isidre Matas”. Al format televisiu consta d’un únic episodi de 53 minuts i al format obra escrita són 34 pàgines. Aquest assassinat tracta les “desgràcies” que ha patit l’Isidre fins a la seva mort mitjançant un robatori a casa seva. Una història de l’any 1993.

3. **“El Crim de Ca n’Amat”** un cas emès a la segona temporada de *Crims* i al llibre “Llum a la foscor”. La trama parla sobre la desaparició de dues parelles i la mort de dues persones (companys sentimentals). Ambdós germans i les seves xicotes viuen a la mateixa casa. Un succés de l’any 2009.

1. “El cas de Febamar”

Nom del capítol	Febamar (part 1) i Febamar (part 2)
Data d'emissió	Part 1: Temporada 3/Capítol 11 - dilluns 28 de novembre de 2022. Part 2: Temporada 3/Capítol 12 - dilluns 5 de desembre de 2022.
Durada del programa	Febamar (part 1): Inici 22.05 h - Final 22.48 (43 minuts) Febamar (part 2): Inici 22:05 h - Final 22:56 (51 minuts)
Audiència del cas	27,7 % de <i>share</i>
Quantitat de personatges i càrrec	1. Sergent Miquel Soro (divisió d’investigació criminal) 2. Sergent Òscar Felip (divisió de policia científica)

	3. Nuria Soler (forense) 4. Sergent Vicent Garcia (divisió investigació criminal) 5. María Jose Osuna (fiscal) 6. Testimoni anònim amb veu en off 7. Periodista reportatge “Anem de Bòlid” 8. Felipe Barrio, propietari del concessionari i víctima dels fets 9. Oriol Margalef (periodista) 10. Habitants i veïns del poble que parlen amb mitjans de comunicació 11. Rafael Rodriguez Calvo (brigada de la Guàrdia Civil) 12. Branislav, cambrer del bar Casa Vostra 13. Mare de Felipe Barrio 14. Inspector grup operatiu, sense identitat (policia judicial Tortosa) 15. Ioan Micula, home de manteniment del concessionari Febamar (amb declaració també a la policia) 16. Washington Martínez, publicitat del seu establiment (declaració a la policia) 17. Els sicaris 18. José Moya (inspector CNP) 19. Juan Manuel Vera Cruz (inspector en CAP CNP) 20. Ana Maria (exparella Felipe Barrio)
--	---

	21. Florin 22. Andrei 23. David Almagro 24. “Ramón” la seva identitat real és Gabriel Moreno 25. Esmeralda (exparella de Florin) 26. Ruben Brasil (Ruben Sanchez Molina) 27. Javier Alonso Molins (advocat Ruben) 28. Parella Ruben (testimoni que afirma l'assassinat)
Breu resum de la història	A finals de 2008, un matrimoni que tenia un negoci de venda de vehicles a Alcanar, va ser brutalment assassinat a casa seva. El cas va mobilitzar els Mossos d'Esquadra i la Guàrdia Civil per resoldre la investigació i entendre la motivació dels autors dels crims.
Música de fons utilitzada	- Introducció i sintonia “Crims” - Veu en off Carles Porta - Sons ambientals - So transicions d'imatges i videos
Informació textual	- Informatiu Febamar - Imatges d'arxiu i vídeos originals - Talls de premsa - Documentació policial - Recreacions dramatitzades
Ús de plans	- Pla generals - Pla general geogràfic - Primer pla

	- Pla mitjà - Pla detall - Pla trasera
--	--

Taula 13. Fitxa d'anàlisi televisió "Febamar"

Ens situem al desembre de l'any 2008. Els Mossos d'Esquadra reben un avís: hi ha un doble homicidi a la ciutat d'Alcanar. Les víctimes són Felipe Barrio i Stela Afodoraire, ambdós propietaris d'un concessionari de vehicles anomenat Febamar, que també l'utilitzen com a domicili particular. L'escena del crim presenta evidents signes de tortura i violència, a més de destrossar tot l'immoble. Tot sembla que el mòbil és econòmic i que falta un vehicle de gran valor, un Mercedes classe 400. La investigació serà llarga i complexa, perquè els Mossos d'Esquadra i la Guàrdia Civil han de col·laborar perquè el cas traspasa les fronteres entre Catalunya i Castelló de la Plana. La resolució del cas mostrarà un crim molt violent que es relaciona dins l'àmbit personal i empresarial.

Amb relació a aquest capítol al mitjà de la televisió, es divideix en dues parts, les quals es poden veure a 3Cat, *Crimis*. El nom d'aquest són "Febamar. Part 1" i "Febamar. Part 2" respectivament. El primer fragment té una durada de 43 minuts i el segon, una mica més extens, amb 51 minuts.

Per tal de donar força i proximitat al cas, hi ha una gran aparició de testimonis, fonts policials i fonts judicials que reforcen l'explicació i la narració del crim. Tal com indica Carles Porta a l'entrevista personal, "els hi donem veu, sense jutjar ni valorar res, i sense pressionar mai a ningú..." "Hem de trobar els protagonistes directes de la història..." En aquest crim real, apareixen 28 personatges i testimonis, alguns amb imatge i presència real, parlant del qual saben, i d'altres, amb veu en off, que formen part del contingut del cas.

Entre els més destacats que hi apareixen amb imatge i veu són: el sergent Miquel Soro, el sergent Òscar Felip i el sergent Vicent Garcia (investigadors criminals i científica del cas), la fiscal María Jose Osuna, Oriol Margalef, periodista que va cobrir els fets o Rafael Rodríguez Calvo, de la brigada de la Guàrdia Civil.

D'altra banda, no menys important, també hi ha personatges que apareixen mitjançant la seva veu, amb declaracions als agents policials, com el Branislav, cambrer del bar "Casa Vostra", el Ioan Micula, treballador de manteniment de Febamar o Washington Martínez, encarregat de fer publicitat al concessionari de Felipe Barrio. Podem observar com apareixen una multitud de fonts personals, com a personatges o testimonis de la història, un fet que ja ens avançava Carles Porta, és molt importants: "Les fonts legals com sentències i sumaris són la nostra base principal, juntament amb el que diuen els testimonis de la història" (Porta, 2022).

Seguidament amb aquesta anàlisi, en relació amb la quantitat de personatges, sempre que apareix un testimoni o personatge al capítol, surt el seu nom i càrrec o funció dins el cas, tot per contextualitzar i situar qui està parlant i quina relació o informació pot aportar pel desenvolupament de la narració. Tots se situen en un moment indicat que reforça el contingut del capítol televisiu.

Un altre aspecte és la música utilitzada i els recursos audiovisuals, pel que fa al so musical, aquest és fonamental per "acompanyar la història" (Porta, 2025). Un dels elements més representatius del programa és la seva sintonia d'entrada, que els acompanya cada episodi just abans de començar. Un àudio creat per Eloi Caballé i Aleix Sans, de l'estudi Cançons. (Forné, 2023). A més d'aquest, durant els dos capítols utilitzen diferents sintonies en funció dels diversos moments que es donen: peces sonores pels moments d'investigació, sons ambientals, volums característics a les transicions d'imatges o aparició de testimonis, i altres músiques en moments de descobriments importants del cas (adaptades al que) i a les conseqüències reals que succeeixen (també adaptades al moment). Totes aquestes, solen tenir grans efectes atmosfèrics i el seu volum es va regulant depenent de la narrativa, tot per crear impactes emocionals als oients, "els elements audiovisuals han de reforçar la narrativa." (Porta, 2025).

A més de l'àmbit de la música i el so, en aquest cas hi ha l'ús de recursos audiovisuals on consta informació textual com: un informatiu publicitari del concessionari de Febamar, on mostren el negoci amb proximitat, imatges i vídeos

dels entorns on succeeixen passes clau: carreteres, carrers, bars... Així mateix, també utilitzen imatges d'arxiu com fotografies i vídeos originals del crim, talls de premsa, informatius televisius, documents policials que donen una bona autenticitat.

Imatge 2. Fotografia real de la investigació, el menjador de la casa per dins.

Font: "Crims: Febamar Part 2, 3Cat"

Imatge 3. Fotografia real de la investigació, la Coca-Cola Light que es troba al domicili.

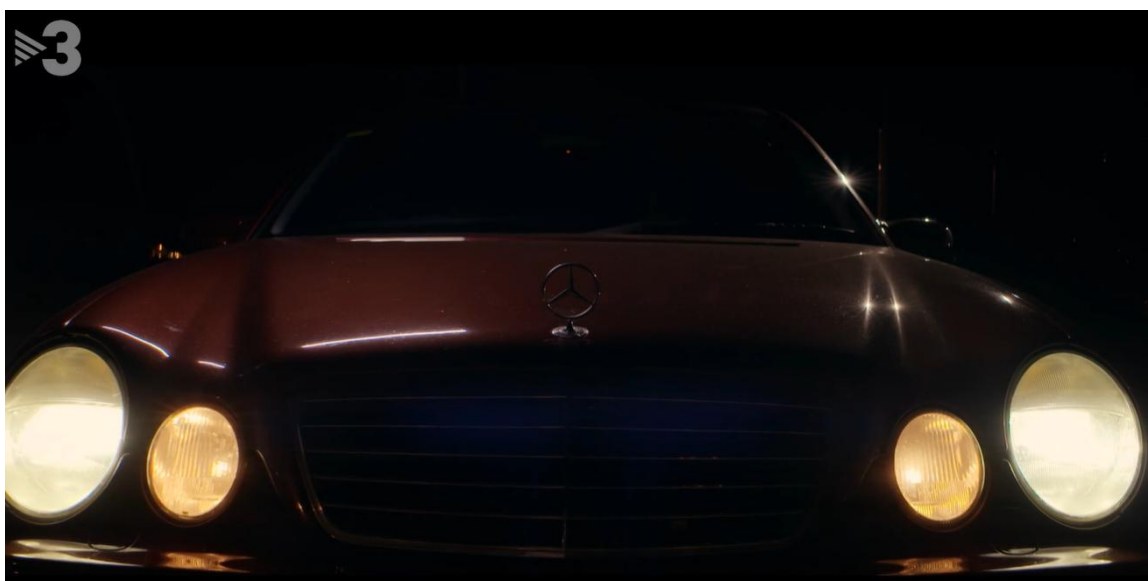
Font: "Crims: Febamar Part 2, 3Cat"

Imatge 4. Informatiu publicitari sobre el concessionari i el cotxe Mercedes 400.

Font: “*Crims: Febamar Part 2*, 3Cat”

I no només això, sinó que entren en escena recreacions dramatitzades com l'entrada del vehicle al concessionari previ a l'inici del crim, la llum que es trenca moments abans d'entrar a l'habitatge, la caiguda i l'aparició de la Coca-Light al menjador de la casa, un element indispensable pel desenvolupament de la investigació.

Imatge 5. Recreació de l'entrada del vehicle de Rubén a “Febamar”, minuts abans del crim. Font: “*Crims: Febamar Part 2*, 3Cat”

Per acabar, pel que fa a l'ús de plans, es fan visibles: plans generals i panoràmics, en aquests hi ha entorns territorials i geogràfics que serveixen per situar l'escena i donar context al lloc dels fets. A més a més, primer pla i plans mitjans a les entrevistes i aparicions dels testimonis, que permeten captar les expressions i emocions dels personatges, apropant la dimensió humana a l'espectador. D'afegit, plans detalls, que destaquen elements clau i importants, com ara objectes (la Coca-Cola Light o la llum del domicili), documents periodístics (titulars de premsa escrita) o dels escenaris que faciliten la visibilitat de la construcció visual dels fets (estat i situació de l'habitatge o del concessionari).

En quant al fragment literari del capítol:

Nom capítol	Febamar
Data de publicació	2023
Número de pàgines del episodi	Pàgina d'inici 179 - Pàgina final 229 (51 pàgines)
Quantitat de testimonis utilitzats	1. Miquel Àngel Soro 2. Soledad, mare de Felipe barrio 3. Felipe Barrio (amo de Febamar) 4. Stela Afodoroaie, parella d'en Felipe 5. Ioan, romanès que viu per la zona i fa de mecànic 6. Òscar, policia científic que va amb el Soro a la investigació 7. Nuria Soler, forense del cas 8. Oriol Margalef, periodista de l'Ametlla de Mar 9. Veina, sense identitat, viu a 300m de Febamar

	10. Washington Martinez, encarregat de fer publicitat del concessionari 11. Branislav Borojevic, un conegut de Felipe 12. Rafael Rodriguez, sergent de la Guàrdia Civil de Tortosa 13. Ana Maria 14. Manuel, li demanen el favor de trobar sicaris. 15. Juan Manuel i Jose, policies que es fan passar pels sicaris d'Ana Maria 16. Sergent Vicent, encarregat escoltes telefòniques 17. Florin, trucada sospitosos 18. Andrei, trucada sospitosos 19. David Almagro, trucada sospitós 20. Mario, treballador Casa Vostra 21. Esmeralda, dona de Tortosa que està empadronada amb Auras Florin que envia sms: hdp, ladrón. 22. "Ruben Brasil", Rubén Sánchez Molina 23. Ramon, després troben la seva identitat real, Gabriel. 24. Parella del Ruben, testimoni protegit
Ús de material gràfic	Ús de la grafia I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII,

	IX, per dividir els fragments del cas.
Edició i vendes totals del llibre	Hi ha dues edicions, una en català i un altre en castellà. En quant a les vendes, va situar-se entre el primer i segon lloc de venda durant el Sant Jordi de 2023 al gènere no-ficció” (<i>El Segre</i> , 2023)
Moment de venda del llibre	A la venda el 13 d’abril de 2023. Dies abans de Sant Jordi, una data assenyalada a Catalunya per regalar llibres (<i>El Segre</i> , 2023).

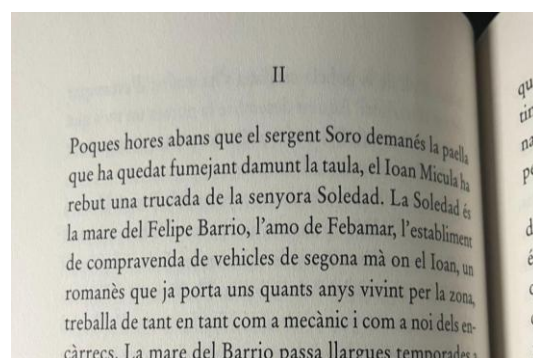
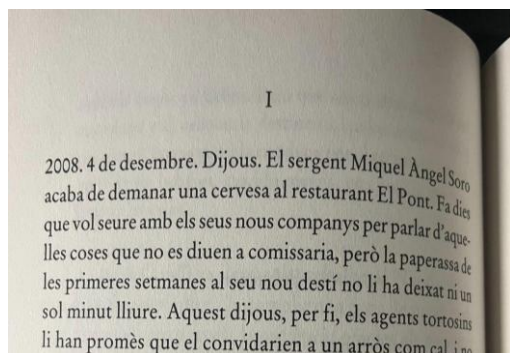
Taula 14. Fitxa d’anàlisi llibre “Febamar”

El capítol “Febamar” del llibre “Pecats Capitals” tracta, com s’ha mencionat anteriorment, l’assassinat de Felipe Barrio i la seva xicota. Un relat de 51 pàgines on es detalla, de manera escrita, el fet produït a Alcanar, l’any 2008.

Pel que fa a la novel·la, observem com apareixen també, una quantitat elevada de testimonis i personatges (a més dels principals sospitosos i víctimes) relacionats amb la història, que donen sentit i continuïtat a la narració escrita del cas. S’inclouen els mateixos testimonis que al capítol de televisió, com en Miquel Àngel Soro, l’Óscar i en Rafael Rodríguez, que són agents dels Mossos d’Esquadra i de la Guàrdia Civil, altres personatges familiars com Soledad, mare de Felipe Barrio o algunes amistats o vincles laborals com Ioan Micula, Branislav Borojevic o Washington Martínez. Aquesta multiplicitat de fonts facilita la comprensió del cas i la capacitat de situar-nos en el moment explícit de cada esdeveniment.

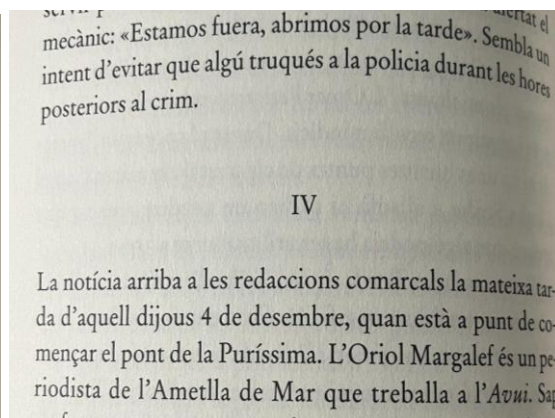
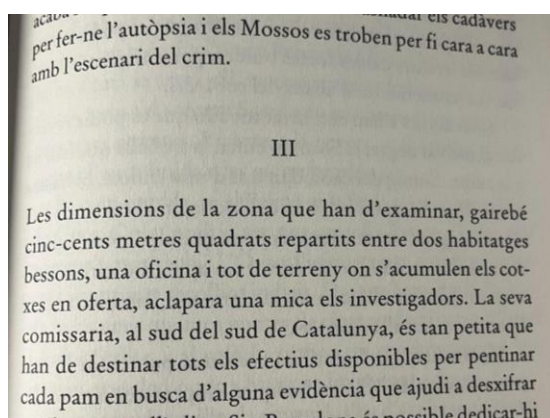
D’altra banda, no hi apareix cap mena de recurs audiovisual, com podrien ser fotografies o esquemes. No obstant això, sí que hi ha l’ús de material gràfic. Què veiem? Doncs les grafies, I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX (de l’1 al 9 respectivament),

aquestes apareixen al relat per dividir i separar els fragments del cas. Cal destacar que no són indispensables per la lectura de la història, però sí que és curiós com provoquen una mena de pausa o punt i a part pel desenvolupament escrit.

Imatge 6 i 7. Ús de les grafies I i II a les pàgines 180 i 182 del capítol.

Font: “*Crims. Febamar, Pecats Capitals*”

Imatge 8 i 9. Ús de les grafies III i IV a les pàgines 180 i 182 del capítol.

Font: “*Crims. Febamar, Pecats Capitals*”

Per acabar, sobre el llibre, i en conclusió, del capítol, podem trobar dues edicions per la seva lectura, una en castellà i una altra en català. Aquest ventall de possibilitats obre la porta a la lectura no només dels ciutadans i parlants de la llengua catalana, sinó a l'expansió de multitud de persones que dominen la parla hispana. Aquest factor esdevé una capacitat d'adaptació i comercialització no només a Catalunya, sinó arreu del món.

Al context català, estem parlant d'un llibre que, l'any 2023, va aconseguir, segons les dades de venda de 230 llibreries de Catalunya i del carrer, processades dies després de Sant Jordi de l'any 2023 a “Libridata-LibriRed”, ser el llibre més venut,

col·locat a la primera posició, com el líder del gènere no-ficció. (VilaWeb, Baraza, 2023)

Un èxit que reflecteix l'interès i el gust del públic per la lectura d'“històries de foscor” narrades per l'autor Carles Porta.

A nivell comparatiu entre els dos formats:

FEBAMAR	Televisió	Llibre
Tema	Assassinat de Felipe Barrio i Stela Afodoraire	Assassinat de Felipe Barrio i Stela Afodoraire
Durada (minuts i pàgines)	94 minuts	51 pàgines, 87 minuts en llegir.
Personatges i testimonis	Apareixen 29 personatges. Entre ells testimonis, familiars, agents policials i judicials. Posem veu i alguns també identitat real.	Apareixen 25 personatges. També familiars, testimonis i agents policials. Sense identitat visual.
Narrativa	Mateix contingut. Narració amb to misteriós, tens i ritme adaptat a la música.	Mateix contingut. Narració més literària i explicativa, incita a la reflexió.
Títol (igual o no)	Febamar (part 1) / Febamar (part 2)	Febamar
Recursos audiovisuals	Imatges i vídeos del cas, informatius, recreacions dramatitzades.	Ús de grafies (I, II, III, IV...)

Taula 15. Fitxa comparativa entre “Febamar” a televisió i llibre

El cas “Febamar” és un crim que ha estat abordat al format televisiu del programa *Crim*s i al llibre “Pecats Capitals” on aborda una història que relata l’assassinat de dues persones a Alcanar l’any 2008.

Tot i que el relat i la trama sembla la mateixa, observem diferències, i també similituds a l’hora de fer el més rellevant pel programa català “el més important per nosaltres: explicar una bona història i explicar-la el millor possible.” (Porta, 2025).

Centrant-nos en la temàtica, veiem com és la mateixa als dos formats: la narració de l’assassinat de Felipe i Stela, la investigació policial que es fa i la sentència final. Als dos casos es pot afirmar que, la línia argumental és molt similar.

Pel que fa a la durada i l’extensió, veiem com la versió televisiva es divideix en dues parts, la primera: Febamar, part 1, de 43 minuts i Febamar, part 2, de 51 minuts, un temps total d’1 hora i 34 minuts en total. En canvi, al format escrit, consta de pàgines, on n’hi ha 51, i al meu cas personal, he trigat 87 minuts, prop menys d’1 hora i mitja en llegir-ho. Si ens basem en el temps mitjà, veiem com és similar la visualització audiovisual del capítol a la tele i la lectura profunda del cas al llibre.

En quant a la quantitat de personatges i testimonis, el format televisiu aporta més veu i presència humana, concretament, de manera directa amb imatge i veu apareixen 28 persones diferents: policies, familiars, periodistes, entre d’altres. De manera concisa, veiem en veu i imatge al sergent Miquel Àngel Soro, el periodista Oriol Margalef o la fiscal del cas, María José Osuna. D’altra manera, en veu en off apareixen testimonis com el Branislav, cambrer del bar Casa Vostra, Ioan Micula o Washington Martínez, persones amb vincles laborals amb Barrio. Aprofitant el format, tots els testimonis apropen a l’espectador a la història.

Per un altre costat, en referència al llibre, es recull una quantitat de testimonis molt semblant a la TV, uns 24. Tot i això, la diferència, com és normal, es denota a través de la presència, ja que l’aparició d’aquests és transmesa de manera indirecta amb diàlegs i referències de l’autor, Carles Porta.

Però, en alguns exemples, veiem continguts i narrativa citada de manera directa, com una transcripció literal que trobem tant a la televisió (minut 18:42 capítol 2 Febamar) com al llibre (pàgina 213-214, Pecats Capitals):

- Florin: Hola
- David: ¿Qué pasa, Bichito?
- Florin: ¿Quién eres?
- David: El David.
- Florin: Hola.
- David: ¿Está Rubén?
- Florin: ¿Quién?
- David: Rubén!
- Florin: No está, Rubén.
- David: Ah, ¿no está?
- Florin: No, no, no.
- David: ¿No sabes cuándo vendrá?
- Florin: Es que ahora tengo yo este número, pero si quieres les puedo avisar y le voy a decir quién le ha llamado.

Malgrat això, tot i que no sigui mitjançant un diàleg literal, la narració i estructura del relat al llibre dona espai i claredat a les aportacions dels testimonis i personatges principals, fet que proporciona una bona estructura i dinamisme a l'obra.

Continuant en la línia de la narrativa, a través dels testimonis, la durada i la temàtica, respecte a Febamar a la televisió, s'aposta per un contingut dinàmic i una característica vital pel desenvolupament del programa, que forma part de la "Regla de les 3R's" el ritme narratiu. Si més no, la veu d'en Carles Porta, sempre apareix per aportar claredat, pausa i enigma, captivant les emocions de la gent. Aquesta combinació de factors, juntament amb l'aparició de testimonis, imatges de recurs i recreacions dramatitzades amb molt d'impacte, agafa més força amb els elements audiovisual: "Els elements audiovisuals han de reforçar la narrativa, que és el més important per nosaltres" citava Porta a l'entrevista feta personalment.

Respecte al llibre, la narració dels fets és molt similar, s'aporten la mateixa quantitat de detalls i informació del cas però utilitzant una narrativa més lineal. Veiem com, tot i que no apareixen imatges de recursos, les descripcions són molt detallades, per precisar de manera exacta el que expliquen.

Per acabar, pel que fa als recursos audiovisuals, a la televisió són un element indispensable, segons Carles Porta a l'entrevista, els realitzadors del programa s'encarreguen de pensar en la combinació d'aquests per tal que el relat estigui de la millor manera. Com s'ha mencionat amb anterioritat, al cas Febamar apareixen imatges d'arxiu, dramatitzacions, multitud de plans diferents i eines i sintonies musicals per detallar les emocions de cada moment al capítol. Tot això no es disposa al llibre, on no apareixen recursos auditius o visuals, l'únic que trobem en aquest, és la divisió i organització del relat amb grafies romanes, per tant, com a resultat final, la força de l'obra cau en la millor narració possible, el principal objectiu de l'autor, Carles Porta.

La conclusió final és que, el fet principal, l'assassinat "Febamar", està narrat i explicat als dos formats de la mateixa manera, amb diverses versions, però mostrant el potencial narratiu i treball minuciós del programa *Crimis*.

2. "Isidre Matas"

Nom del capítol	Isidre
Data d'emissió	Temporada 3/Capítol 2 - dilluns 9 de maig de 2022.
Durada del programa	Inici 22:05 h - Final 22:58 h (53 minuts)
Audiència del cas	600.000 espectadors / 25,6% de quota
Quantitat de personatges i càrrec	1. Testimoni anònim amb cita directa (diu el que passa a l'atropellament del coche, amb molt detall dit per

	l'Isidre) 2. José Grinda (fiscal del cas) 3. Luisa Rodriguez (veïna) 4. Manuel Gomez (veí) 5. Testimoni entrevista televisió 6. Narcís Bardalet (forense) 7. Enrique Gomez Varela (guàrdia civil i policia encarregat de la investigació) 8. Tura Soler (periodista) 9. Recaptadora d'impostos (declaració textual) 10. Josep Maria Cots (advocat familia Fontecha) 11. Catalana Occident (testimoni indirecte, una trucada) 12. Testimoni propietari del bar 13. Mari Àngels Fontecha 14. Fill Mari Àngels 15. Abel Barco 16. Angel Matos 17. Dolores, parella d'Àngel 18. Rosa, exparella d'Abel Barco 19. Pare Abel Barco 20. Testimoni 1 final advocat de la defensa 21. Testimoni 2 final advocat de la defensa
Breu resum de la història	L'Isidre Matas, un home amb dos negocis familiars de lloguer de pel·lícules i una vida tranquil·la, és víctima de dos atacs en poc més d'unes setmanes. El

	14 de desembre pateix una agressió molt violenta dins el seu domicili que li causa temps de patiment i la seva mort posterior.
Música de fons utilitzada	- Sintonia “Crims” - Dramatització sonora - Música d’impacte amb més intensitat amb material audiovisual de fotos i imatges del cas com el videoclub, l’entrada al hospital...
Informació textual	- Recursos visuals (Isidre a l’ambulància, fotografies reals del cas amb sang als llits - Declaracions testimonis directes i textuals, amb gravacions (Tura Soler, veïnes...) - Imatges d’arxiu
Ús de plans	- Plans generals, imatges del passat - Primer pla - Segon pla - Pla mitjà - Primer pla detall d’objectes (mobles importants per la narració)

Taula 16. Fitxa d’anàlisi televisió “Isidre”

Un altre cas a analitzar és el segon capítol de la tercera temporada, més conegut com a “Isidre”. En aquest contingut veurem una trama on, Isidre Matas, per encàrrec de la seva parella sentimental, acaba assassinat després d’un fort atac

a casa de la seva filla. Aquest *true crime* va sortir a la llum el maig de 2022 amb un episodi de 53 minuts que relata amb detall, la trama del senyor Matas.

Amb relació a l'aparició de personatges hi veiem vint-i-una veus i testimonis diversos. Alguns d'ells es mostren amb cara i veu com: José Grinda, el fiscal del cas, Narcís Bardalet, la forense o Enrique Gómez Varela, guardia civil encarregat de la investigació. Si més no, també formen part familiars i veïns de la víctima com Luisa Rodríguez o Manuel Gómez, que es mostren amb imatge al capítol i expliquen com va ser el moment abans del segon atac a l'Isidre. En total, durant tot el capítol hi ha una gran densitat testimonial que reforça la proximitat amb l'espectador.

Pel que fa a l'aspecte sonor i la música utilitzada, veiem com el programa, en aquest capítol, usa la seva sintonia habitual, una eina característica d'aquest *true crime* català, una música dramàtica i sonorització en descripcions literals, declaracions dels testimonis o moments claus com l'atropellament inicial que dona pas a la història sencera. Un exemple d'aquesta dramatització sonora s'escolta a la conversa simbòlica que la policia malinterpreta entre agafar les gambes i les armes, al minut 34:20 de l'episodi.

Continuant amb el cas i la informació textual que hi consta, veiem com en aquesta recreació audiovisual del crim, apareixen fotografies reals del cas, que incentiven al sensacionalisme i el *morbo* de l'assassinat. Exemples manifestos són les imatges de les taques de sang arreu de la casa, el vídeo de l'Isidre accedint a l'ambulància o l'operació sanitària. Tot i això, s'entén que es fa per aportar realisme al relat i una proximitat emocional major amb l'espectador.

Imatge 10. Taques de sang dins el domicili després de l'atac.

Font: "Crims: Isidre Matas, 3Cat"

Imatge 11. Fotografia de l'operació a Isidre Matas.

Font: "Crims: Isidre Matas, 3Cat"

A més a més, cal emfatitzar que, la narrativa, es va sincronitzant amb imatges temàtiques del que es va explicant: si es parla de carrers, apareixen carrers, si és de cotxes hi apareixen vehicles, en parlar de bingo o de Fontecha es mostra visualment les boles d'aquest joc.

Imatge 12. Recreació de l'atropellament a l'Isidre, indicant data i lloc exacte.

Font: "Crims: Isidre Matas, 3Cat"

Finalitzant aquesta part, veiem diferents tipus de plans: plans generals, sobretot per contextualitzar els espais (carrers, bars...), primers plans i plans detalls (objectes concrets, documents, Isidre...), plans mig (pels testimonis que es mostren amb cara i veu), és a dir, una varietat de plans que es van intercalant al muntatge final en funció de les necessitats de la narració. Tot per mantenir un dinamisme i mostrar un potencial expressiu destacat durant l'hora de capítol.

Imatge 13. Pla general sobre la ciutat de Vilafant, indicant data, lloc i context.

Font: "Crims: Isidre Matas, 3Cat"

En quant a l'episodi del llibre:

Nom capítol	L'assassinat de l'Isidre Matas
Data de publicació	2023
Número de pàgines de l'episodi	Pàgina d'inici 307 - Pàgina final 340 (34 pàgines)
Quantitat de testimonis utilitzats	1. Veïnes de la filla 2. Patrulla de seguretat ciutadana 3. Alcalde de la ciutat 4. Home que amenaça la Rosa i el seu còmplice 5. Rosa, recaptadora d'impostos. 6. Propietari d'un bar proper a l'estació de Llançà 7. Antiga amiga del matrimoni 8. Responsable i agent de la companyia d'assegurances 9. Pere i individu que queden amb Fontecha 10. Abel Barco 11. Ángel Matos 12. Exparella d' Abel Barco 13. Pare de l'Abel Barco 14. Testimoni segrest de la Rosa 15. Jutges, fiscals, lletrats de la defensa, magistrats... 16. Dos homes del cotxe: possibles atacants 17. Esperança: germana petita de l'Isidre 18. Filla de la parella

	19. María Àngels Fontecha 20. Una altra veïna 21. Dos homes del barri 22. Enrique Gómez Varela 23. Patrulla Seguretat Ciutadana 24. Policia Nacional de Figueres 25. Guàrdia Civil 26. Loreto, amant de Maria Àngels
Ús de material gràfic	ÚS D' ESTRELLETES * (fer un parèntesi a la història). En aquest cas, cada cop que parla de la història de la Rosa (aliè a la història principal) apareixen aquests símbols per obrir i tancar.
Edició i vendes totals del llibre	Hi ha dues edicions, una en català i un altre en castellà. En quant a les vendes, va situar-se entre el primer i segon lloc de venda durant el Sant Jordi de 2023 al gènere “no-ficció” (<i>El Segre</i> , 2023).
Moment de venda del llibre	A la venda el 13 d'abril de 2023. Dies abans de Sant Jordi, una data assenyalada a Catalunya per regalar llibres (<i>El Segre</i> , 2023).

Taula 17. Fitxa d'anàlisi llibre “Isidre”

El capítol “L’assassinat d’Isidre Matas” que trobem al llibre “Pecats Capitals” tracta el cas de l’Isidre, un home que va ser atacat dues vegades el 1993, a la comarca de l’Alt Empordà. L’obra que analitzem, consta de 34 pàgines que relaten aquest crim real.

Amb relació a l'estructura narrativa el capítol comença amb una presentació detallada dels protagonistes, Isidre Matas i la Maria Àngels Fontecha, una parella adulta que es dedica als seus negocis familiars: dos videoclubs. Tot d'una, en tercera persona i amb narrador extern (explica des de fora la història) relata de manera concisa l'accident que pateix l'Isidre (horari exacte 19:15, "s'apuja el coll de la jaqueta", la carretera exacta "N-260", la situació de trànsit i ambiental del carrer). El ritme i detall de la narració és tan elevat que en una pàgina i mitja s'introdueix el primer fet clau.

Aquesta extensió (pàgines 307-308), centrant-se en la fidelitat dels fets, però amb una estructura narrativa diferenciadora, fa que el lector s'endinsi amb intensitat en la trama.

D'afegit, també hi ha fragments on es reproduïxen de manera literal documents oficials o informes fets de la Guàrdia Civil, un paràgraf que trobem a la pàgina 312:

"La puerta principal se encuentra forzada a la altura de la cerradura, habiéndose desprendido una gran astilla de madera, como consecuencia de un fuerte golpe."

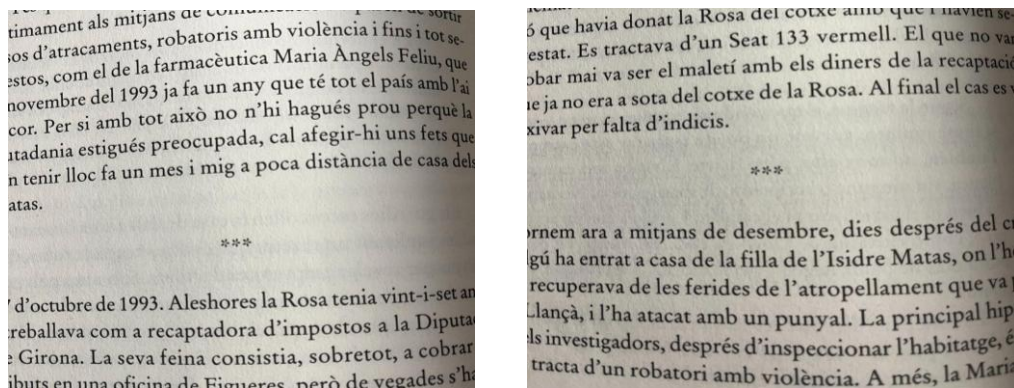
Aquest recurs reforça l'autenticitat de la investigació tot i no tenir cap suport audiovisual. D'aquesta manera, amb l'ús d'una eficaç descripció genera una imatge visual del que va passant, provocant una immersió profunda en la història.

Una altra variable d'anàlisi: l'aparició de testimonis. Hi apareixen una ampla quantitat de personatges, tan familiars i veïns propers, com Luisa Rodríguez, la qual també té presència al capítol televisiu. Concretament al llibre, aporta informació de manera textual reconeixent a l'Isidre ferit: "És l'Isidre! Ai, Mare de Déu Santíssima! I ara com hi entrem? (pàgina 311).

D'afegit també té lloc a la narració Enrique Gómez Varela, el guàrdia civil que assumeix un paper principal al llibre i a la versió televisiva. I, no només apareixen personatges com a testimonis directes, sinó que també es recullen cites de

manera indirecta, com la cita del propietari d'un bar, a la pàgina 320: “Declara que esa tarde, instantes antes de la sustracción del vehículo, vio a <<dos señores>>, a los que definió como <<uno alto y el otro bajo, con aspecto de moros>>...”

En quant als materials gràfics al llibre, en aquest relat veiem com no hi ha res rellevant. L'únic grafisme que es mostra és una mena de disseny d'estrella utilitzat per fer un parèntesi a la història de l'Isidre i parlar-ne del cas de la recaptadora d'impostos, la Rosa. Aquest símbol apareix abans de començar a explicar el seu cas i al tancament del fragment. Fa una funció similar al punt i a part, però sent més visible i amb més espai:

Imatge 14. Recurs gràfic (*).

Font: “*Criminals. Isidre, Pecats Capitals*”

L'obra escrita consta d'una bona narració dels fets, molt meticulosa i cronològica amb algunes aturades puntuals, com el cas de Rosa, la recaptadora d'impostos, que s'introdueix la seva història al capítol utilitzant el grafisme mencionat. Aquest exemple és útil per contextualitzar la situació del municipi i arribant a les emocions dels lectors donant força a la sensació d'inseguretat. En conclusió, és un relat complet de la història i assassinat del protagonista, l'Isidre Matas.

A nivell comparatiu entre la televisió i el llibre:

ISIDRE	Televisió	Llibre
Tema	La mort i assassinat	El mateix es manté el

	d'Isidre Matas en un crim amb mòbil econòmic.	focus en la narració de la història i la motivació econòmica.
Durada (minuts i pàgines)	53 minuts	34 pàgines, 64 minuts en llegir-ho.
Personatges i testimonis	Apareixen uns 20 personatges: periodistes, veïns propers, fiscal, advocat...	Molts testimonis: Luisa, Rosa, Enrique Gómez... Tots s'integren dins la narrativa del narrador.
Narrativa	Narrador omniscient, en Carles Porta. Ús de la veu en off amb el suport del material audiovisual. Narració lineal amb algun retorn en el temps (com el cas de la Rosa).	Narrador omniscient, en tercera persona. En tot moment situa l'espai concret, el moment dels fets i va reconstruint cronològicament.
Títol	Isidre. Títol curt i sense més informació. Només fa referència al personatge principal, la víctima.	L'assassinat de l'Isidre Matas. Títol més llarg i explícit.
Recursos audiovisuals	Molt ús: imatges reals de la investigació, dramatitzacions sonores, música i sintonies d'impacte, documentació. I reforç de la narrativa amb imatges de recurs (cotxe, bingo...)	Cap recurs audiovisual, excepte l'ús de * per marcar salts narratius que introdueixen un altre espai. Una mena de reforç textual per marcar de manera diferenciada, l'incís de la història de la

		recaptadora d'impostos sense confondre el fil principal, el cas de l'Isidre.
--	--	--

Taula 18. Fitxa comparativa entre "Isidre" a televisió i llibre

Ambdós formats (TV i llibre) narren el mateix fet real: l'atropellament i el posterior atac mortal a l'Isidre Matas per encàrrec de la seva parella, Maria Àngels Fontecha, motivat pels interessos econòmics de la dona. Però, tot compartir la mateixa base textual, veiem com la història i la seva explicació, pot variar en funció dels recursos o les intencions del narrador. Ho analitzem.

El tema, en l'àmbit televisiu i escrit al llibre, és el mateix. Tot gira al voltant d'un crim planificat amb interès purament econòmic. La víctima, Isidre Matas, primerament és atropellada i dies després, atacada per uns individus que li provoquen temps després la seva mort per la brutalitat dels incidents. Veiem com, als dos formats, el paper de la seva dona es destaca per ser l'autora intel·lectual del succés. Si més no, en aquest sentit, podem definir que el tractament del tema coincideix i que es manté fidel al relat. Cal dir que, l'estructura i la narració cronològica i ordre dels fets és la mateixa. No hi ha diferències notables.

El mateix passa amb la durada, tot i que un es mesura per minuts i l'altre per pàgines, al meu cas personal i d'anàlisi, es triga el mateix en veure el cas a la televisió i llegir l'episodi del llibre. No obstant, la versió audiovisual és més curta en extensió temporal i aprofita molt els recursos narratius i visuals per matisar tots els fets. En canvi, el llibre mostra una narrativa més pausada, aprofundint al màxim en tots els detalls i els contextos (les hores exactes, la situació temporal, etc).

Els personatges i testimonis són freqüents al cas, tant en televisió com en llibre. La gran diferència, com és normal pel format, és que a *Crims* molts d'ells apareixen directament a càmera, parlant de manera directa: periodistes com la

Tura Soler, la veïna Luisa o el veí Manel, entre altres. Aquesta quantitat de testimonis que van apareixent de manera constant contribueix a aportar dinamisme i sobretot autenticitat, ja que són ells mateixos els que expliquen les seves vivències sobre el cas.

D'altra banda, al llibre, apareixen molts dels mateixos personatges que se citen i es mostren a l'episodi televisiu. La seva aportació es tracta de citacions fetes pel narrador o bé, declaracions literals incloses dins el relat. De manera lògica, al programa es dona espai a les veus reals perquè relatin els fets, mentre que al llibre la seva introducció depèn de l'estructura i construcció del tema que fa el narrador. En aquest mateix context, el tipus de narració és característic, sobretot a la televisió, on Carles Porta és el conductor de la trama, i utilitza en molts moments la seva veu en off, recolzant-se en la música, les imatges i les declaracions, contribuint així, a una narrativa cronològica que proporciona tensió i dinamisme.

Per altra, la narració del llibre és mitjançant un narrador omniscient en tercera persona, que descriu les emocions, els sentiments, el context i les accions amb detalls precisos que contribueixen a la unió amb la història. Igualment, també facilita la tensió i el dinamisme del cas, però amb un to més literari i profund.

El títol mostra una diferència formal, mentre que a la televisió és concís i directe: "Isidre", al llibre es coneix com "L'assassinat de l'Isidre Matas", que es presenta amb més informació i un to més formal. En el cas de la televisió, tal com va afirmar Carles Porta a l'entrevista al "Tot Es Mou" l'any 2022, en aquesta tercera temporada van apostar, en alguns casos, per titular els capítols amb, únicament, el nom dels personatges més importants del capítol. Exemples com "Kevin", "Manoli" o "Sonia".

Finalment, la diferència més gran, es troba a l'ús dels recursos audiovisuals, mentre a la televisió hi ha imatges d'arxiu, vídeos, dramatitzacions sonores, música, portades de diaris, entre altres, que reforcen la credibilitat del relat, al llibre no es constata cap mena de material, almenys fotogràfic, sinó que tot el pes i la importància cau en el text i l'explicació dels detalls. En el cas "l'assassinat de

l'Isidre Matas" l'únic recurs que veiem és l'ús d'estrelletes (incorporades a l'anàlisi del contingut del llibre) que marquen un incís narratiu.

En conclusió, la comparació entre el cas Isidre a la versió televisiva i literària destaca per: la construcció narrativa basada en la mateixa informació als dos formats, és a dir, tot i les seves diferències a l'hora d'apostar per recursos audiovisuals o testimonis, la informació que apareix és la mateixa. Tot i això, les dues narracions s'adapten als canals comunicatius per aportar la màxima vitalitat, dinamisme i l'impacte emocional a espectadors i lectors.

3. "Ca n'Amat"

Nom del capítol	Ca n'Amat
Data d'emissió	Temporada 2/Capítol 3 - dilluns 15 de març de 2021
Durada del programa	Inici 22:05 h - Final 22:56 h (51 minuts)
Audiència del cas	-
Quantitat de personatges i càrrec	1. Nicolás Gámez (amic de l'Hugo) 2. Sotsinspector Vives (divisió d'investigació criminal) 3. Sergent (regió policial metropolitana sud) 4. Hector (assassí) 5. Susana (assassina) 6. Mare de l'Hector i l'Hugo 7. Caporal Pirot (divisió d'investigació criminal) 8. Caporal (divisió policia científica) 9. Sergent Romero (divisió policia científica) 10. Marta (amiga Xianzhi)

	11. Mario, germà de l'Hugo i l'Hector, no surt, però els policies sí que parlen de la seva declaració 12. Mar Cuesta (fiscal)
Breu resum de la història	Juliol de 2009, dues parelles desapareixen sense deixar rastre. Es tracta de l'Hugo i la Xianzhi i l'Hector i la Susana. Tots quatre viuen a la mateixa casa perquè els homes, són germans. El més inquietant es dona quan l'Hugo i la Xianzhi es troben esquarterats al congelador de la casa de Ca n'Amat i l'Hector i la Susana no deixen cap rastre.
Música de fons utilitzada	- Sintonia "Crims" - Música de tensió en funció del moment que es narra
Informació textual	- Descripcions de les víctimes - Recreació de les passes de la policia al registre del domicili - Fotografies reals de la investigació - Vídeos de la investigació - Dia i hora en alguns fragments - Talls i titulars de premsa - Vídeos reals del judici
Ús de plans	- Pla mitjà per testimonis que parlen (Porta, Nicolás Gámez...) - Pla general territorial - Primer pla - Pla detall: ganivet obrint plàstic, sang corrent per la pica del

	lavabo, bolso de la Xianzhi, el menjar a la cuina...
--	--

Taula 19. Fitxa d'anàlisi televisió "Ca n'Amat"

L'últim a analitzar per poder respondre a totes les meves preguntes de recerca d'aquest treball és el conegut "Ca n'Amat", un cas en què una parella decideix posar fi a la vida de l'altre, amb la qual, comparteixen casa per arrels familiars. En aquest relat criminal veiem una història brutal que va succeir el 2009 a la urbanització de Ca n'Amat, a Abrera. Aquest episodi correspon al tercer capítol de la segona temporada del programa i es va emetre el dilluns 15 de març de 2021 (*Crims*, TV3).

Pel que fa a l'estructura, veiem com als primers 7-8 minuts s'introdueix al cas i a la descripció de les dues parelles protagonistes. Tot i això, no triga gaire a fer un gir dramàtic de la història i explicar el descobriment dels cadàvers. Una característica de producció que encaixa amb la declaració d'en Carles Porta a la nostra entrevista realitzada: "Primer busquem girs argumentals, girs narratius que facin la història interessant."

Una altra menció especial és la quantitat de testimonis, que facilita la dinamització i proximitat a la història. Malgrat això, en aquest capítol "Ca n'Amat" és on menys personatges apareixen amb relació a "Febamar" o "Isidre".

Tot d'una, a l'inici de l'emissió veiem a Nicolás Gámez, un bon amic de la víctima, l'Hugo, si més no, apareixen agents de la investigació com el Sotsinpesctor Vives, el Caporal Pirot i d'altres, encarregats dels rastres científics com el Sergent Romero, la Marta, una amiga de la Xianzhi i la Mar Cuesta, fiscal del fet. Són poques veus principals (comparats amb els altres casos) però són les necessàries per poder aportar dinamisme i realisme a la narració dels fets. Els dos amics de les víctimes principalment aporten el grau sentimental i de tristor, una emoció que passa per la pell de l'espectador.

Un altre punt, molt interessant, en aquest cas, hi apareixen informacions, fotografies i vídeos reals de la investigació que es troben a tocar el sensacionalisme del *true crime*. Primerament, es mostra el congelador, obert, on apareixen les víctimes del cas:

Imatge 15. Congelador de la casa on es troben les víctimes.

Font: "Crimis. Ca n'Amat, 3Cat"

Segons després veiem les extremitats de l'Hugo, envoltades en un plàstic que tapa el seu cos, tal com ho van deixar els seus assassins. La fotografia és feta pels investigadors que es va encarregar de fer l'aixecament del cadàver. Així apareix al capítol televisiu:

Imatge 16. Extremitats de l'Hugo, la víctima.

Font: "Crimis. Ca n'Amat, 3Cat"

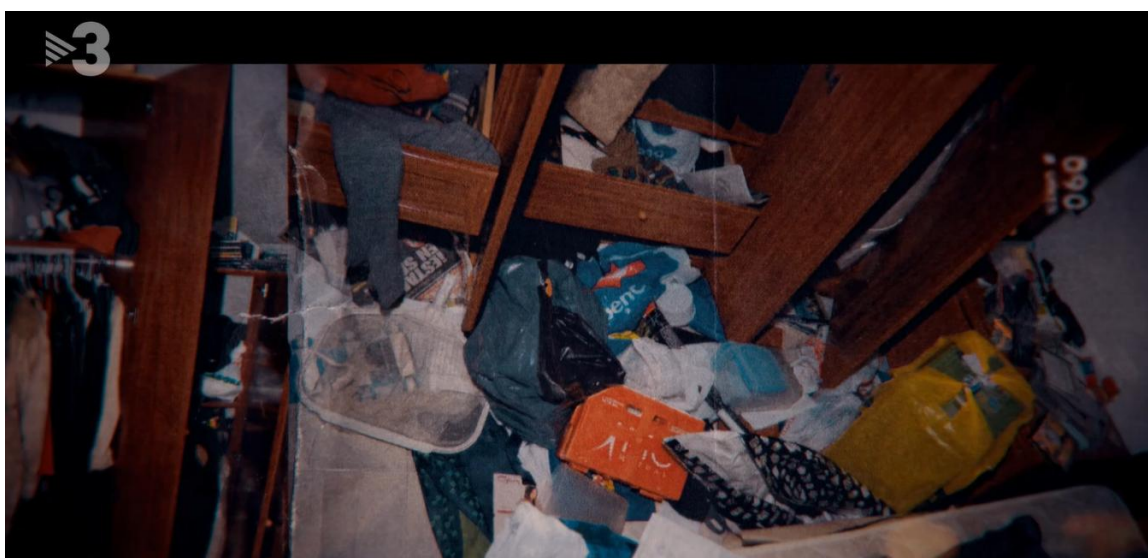
No només d'una de les víctimes, sinó que també aporten imatges de la Xianzhi. Tanmateix, en aquesta no s'aprecia cap part del cos de manera clara, però sí que mostren la fotografia:

Imatge 17. Aixecament del cadàver de la Xianzhi, envoltat en plàstic..

Font: "Crims. Ca n'Amat, 3Cat"

També es recopilen un seguit d'instantànies de l'estat de l'habitatge i dels llocs on varen succeir els fets:

Imatge 18. Estat d'una de les parts de la casa.

Font: "Crims. Ca n'Amat, 3Cat"

Tots aquests recursos, utilitzats per enfortir la narrativa tenen un paper important, sobretot els de les víctimes. Així ho justifica Carles Porta (2025): “Descrivim el necessari per explicar el crim...” Així mateix, també veiem recreacions de les passes de la policia per la casa, tot amb personatges ficticis que simulen el treball que varen fer els agents policials, altres recursos visuals com les portades de premsa o talls audiovisuals com una part del judici final del cas.

En últim lloc, hi consten una multitud de plans que faciliten el dinamisme i el moviment del capítol. Veiem plans mitjans a les entrevistes dels testimonis, aquesta ubicació de la càmera facilita veure les expressions i el llenguatge no verbal del personatge, plans generals per situar el context geogràfic, la casa o el paisatge i plans detalls, que tenen una força narrativa espectacular i mantenen la tensió de la narrativa durant tot el cas.

Aquesta història que es mostra a *Crim*s, és l'exemple d'una narració rigorosa però amb molt de ritme i amb gran ús de recursos audiovisuals com les fotografies del cas, donant com a resultat l'objectiu principal de l'equip productiu, explicar una bona història el millor possible. (Porta, 2025)

Centrat el cas de “Ca n’Amat” al llibre:

Nom capítol	El crim de Ca n’Amat
Data de publicació	2022
Número de pàgines de l’episodi	Pàgina d’inici 203 - Pàgina final 217 (15 pàgines)
Quantitat de testimonis utilitzats	1. Hugo, víctima 2. Xianzhi, víctima 3. Hector, germà de l’Hugo 4. Susana, parella de l’Hector 5. Amics de Hugo i Xianzhi que

	piquen a la porta 6. Pares de la Xianzhi, reben una trucada del treball de la seva filla 7. Treballadors perfumeria Xianzhi 8. Germana de la Xianzhi 9. Cunyat de la Xianzhi 10. Mare de l'Hugo i l'Hector 11. Mossos d'Esquadra que entren a casa de Ca n'Amat 12. Investigador, cita directe pàgina 208: "És una imatge que tinc guardada en un racó.." 13. Mario, germà de l' Hugo i l'Hector 14. Jutge instructor 15. Pilar, 97 anys, parent de l'Hector 16. Carmen, 70 anys, parent de l'Hector 17. Pepe, 68 anys, parent de l'Hector 18. Home que fa trucada amb el telèfon dels sospitosos 19. Mar Cuesta, fiscal del cas. Molts dels testimonis només es citen, no aprofundeixen en el personatge, sinó que el narrador ho explica tot.
Ús de material gràfic	Mostren un contingut que apareix en una llibreta, una llista:

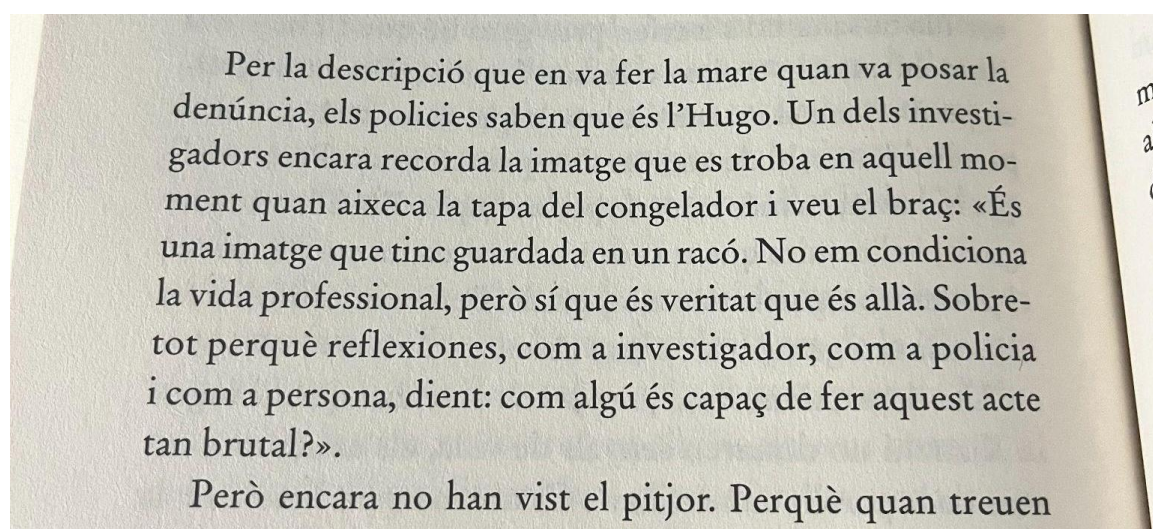
	- cinta de embalar gruosa - bridas - navaja - mono o ropa desechable - asfixia: ¿método definitivo? - deshacerse arma y ropa Listat amb apunts per a quan entrin els investigadors en escena: - convencer a la poli - se han equivocado - yo no sé nada - no hay pruebas - no lo sabemos, hay que esperar a la autopsia - la víctima perfecta: un desafío personal No hi ha cap material gràfic. No apareixen fotografies, esquemes, il·lustracions, mapes...
Edició i vendes totals del llibre	L'edició de "Crims: Llum a la foscor" va assolir la tercera posició a la classificació de llibres més venuts de no-ficció al Sant Jordi de 2022. (Alcàzar, 2022). A Lleida, va ser el llibre més venut juntament amb "Benvolguda". (Berga, 2022)
Moment de venda del llibre	El llibre surt el 7 d'abril de 2022, una data curiosa, ja que, és justament una setmana abans d'un dia cultural per Catalunya, el Sant Jordi. En aquest

	esdeveniment es regalen roses i llibres.
--	--

Taula 20. Fitxa d'anàlisi llibre "Ca n'Amat"

El capítol "El crim de Ca n'Amat" comença d'una manera sorprenent. I més curiós encara, l'inici de la història, tant al llibre com a la televisió, és el mateix. Una introducció de l'incendi a les Terres de l'Ebre. Tot i no tenir una repercussió directa sobre el cas, en ambdós formats es parla del mateix tot just començar. Veiem com el relat consta de 15 pàgines, és a dir, és bastant més curt que els analitzats anteriorment. Aquest consta d'una narració fluida i directa, amb un narrador omniscient, que és el fil conductor de tota la trama. El ritme, frenètic, es denota perquè en només 4 pàgines ja s'ha introduït tot el cas, s'han conegut les víctimes i ja s'han trobat els cossos de les víctimes.

Amb relació als testimonis, veiem com en aquest cas, molts d'ells són nomenats de manera indirecta i es parla d'ells, del que van dir, o del que van fer, sense mencionar de manera explícita la seva identitat. Un exemple és el d'"un dels investigadors" a la pàgina 208, on parla de les seves emocions i amplia amb una cita literal, però no té una veu i un protagonisme propi al relat.

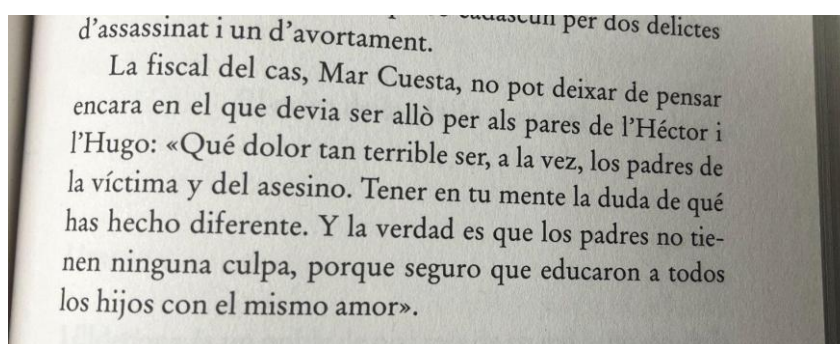

Imatge 19. Narració tercera persona.

Font: "Crimis. Ca n'Amat, Llum a la foscor"

El mateix passa amb l'aparició del Mario, el qual té un paper important pel desenvolupament de la història. No parla directament, sinó que es reproduïx el seu comportament i les seves declaracions.

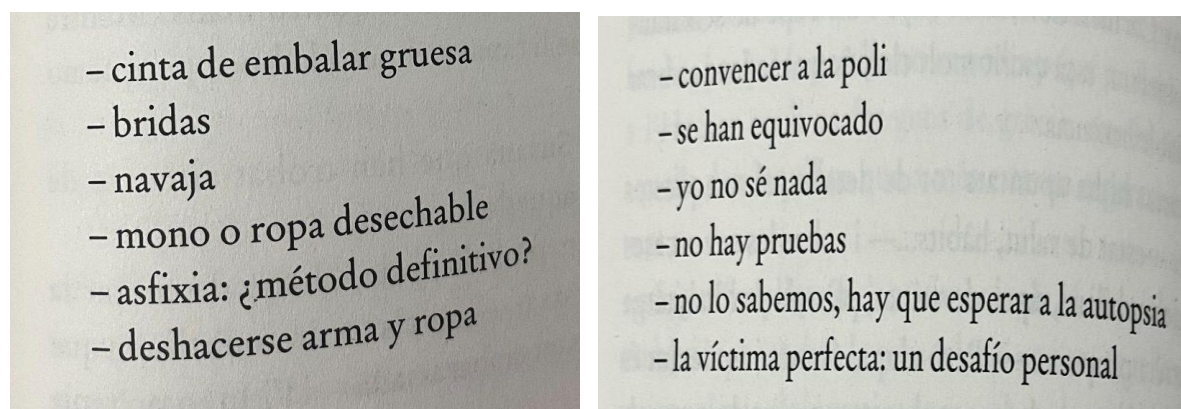
Les úniques cites literals de testimonis, els quals es poden identificar com a tal, són la dels Mossos d'Esquadra, que apareix de manera directa la descripció que varen fer a la investigació real (pàgina 208) i la de Mar Cuesta, la fiscal del cas, la qual tanca el capítol amb un discurs literal, que palpa l'objectiu d'arribar a les emocions i a la reflexió dels lectors.

Imatge 20. Cita directe de Mar Cuesta, fiscal del cas.

Font: "Crimis. Ca n'Amat, Llum a la foscor"

El que no trobem són materials gràfics o recursos visuals. És l'únic dels tres casos analitzats que no conté cap mena de símbol o imatge. No obstant, a les pàgines 213 i 214 apareixen unes transcripcions d'uns llistats d'objectes i anotacions sobre la planificació del crim.

Imatge 20 i 21. Transcripció del contingut a la llibreta dels assassins.

Font: "Crimis. Ca n'Amat, Llum a la foscor"

Aquest és l'únic contingut diferenciador del relat, ja que no hi ha cap il·lustració, esquema o imatge...

En conclusió, la principal característica d'aquest cas literari, és la precisió i el ritme narratiu, curt però intens, la baixa aparició de testimonis directes i les similituds manifestes amb el capítol televisiu a l'hora d'explicar els fets.

En quant a la comparació dels formats:

Ca n'Amat	Televisió	Llibre
Tema	Un doble assassinat amb vincles familiars i una enorme violència.	Assassinat de l'Hugo i la Xianzhi en un crim premeditat dins d'un entorn familiar.
Durada (minuts i pàgines)	51 minuts	14 pàgines
Personatges i testimonis	12 testimonis principals que donen veu a la narració dels fets.	Apareixen 19 personatges mencionats. No tots aprofundeixen en la història.
Narrativa	Estil narratiu similar. Molt ús de context cronològic i narrador, Carles Porta, guia el relat.	Narració molt descriptiva i acurada. El narrador omniscient se centra en els pensaments i les emocions per apropar el lector al relat.
Títol	Ca n'Amat, més curt.	"El crim de Ca n'Amat", més explicatiu.
Recursos audiovisuals	Ús intens d'imatges i vídeos reals,	No. Només relat escrit.

	recreacions, diferents plans...	
--	---------------------------------	--

Taula 21. Fitxa comparativa entre “Ca n’Amat” a televisió i llibre

En aquesta comparativa sobre el cas analitzat, veiem com els dos formats establerts, televisió i llibre, comparteixen moltes similituds a l’hora de narrar el crim de Ca n’Amat.

Centrant-nos en la durada de cada cas, veiem com la televisió manté el seu estàndard de temps, que ronda entre uns 50 minuts de capítol. Això no obstant, la diferència manifesta està en l’extensió del llibre, que consta de 15 pàgines, un detall manifest perquè els altres casos analitzats ronden com a mínim, unes 30 pàgines. Aquesta característica es relaciona amb la narrativa, que és directe i ràpida.

Tant a la versió televisiva com literària, els personatges principals són els mateixos: els protagonistes, Hugo i Xianzhi (víctimes) i l’Héctor i la Susana (assassins).

Tanmateix, la quantitat de testimonis també són iguals, però, al llibre, no es menciona literalment el nom del personatge, sinó que opten per parlar de: els amics de l’Hugo i la Xianzhi en lloc de Nicolás Gámez i els Mossos d’Esquadra en lloc del sotsinspector Vives o el caporal Pirot. Aquest fet dona més protagonisme, si escau, als protagonistes principals.

Això encaixa amb la declaració de Carles Porta a l’ACN l’any 2022, on parlava d’aquest llibre “Llum a la Foscor” i manifesta la intenció que les descripcions provoquen curiositat i no *morbo*. A més, va afirmar que el relat narratiu se centra a explicar la història com si afectés a algun membre de la teva família, donant únicament els detalls imprescindibles, aquestes paraules, fan entendre la narrativa d’aquest cas i el motiu principal pel qual només se centren a anomenar el nom dels protagonistes. En aquest àmbit, veiem com els dos formats mantenen un estil narratiu molt pulcre i cronològic, situant a l’espectador i lector en moments i situacions molt concises.

Tot i això, respecte a la televisió, la veu del narrador guia el relat principalment, però sempre va acompanyada d'imatges, vídeos, testimonis, entre altres elements, que intenten generar un bon impacte emocional, reafirmant les paraules del director Carles Porta:

“A través de ella (la televisió) me gusta, por encima de todo, llegar a las emociones de la gente. Eso significa que trabajamos los guiones para generar inquietud, miedo, rabia..., para llegar por la piel, que se identifiquen enseguida con la víctima, compadezcan a los familiares, se enfaden con la policía si no pillan al malo... En definitiva, generar sensaciones y ambientes.”

Carles Porta, 2022. Font: Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

Així mateix, pel que fa a la narrativa escrita veiem un relat molt descriptiu i acurat, però sense donar informació que emboliqui el lector (com per exemple l'ampli ús de noms de testimonis), per tal de trobar un equilibri a partir de les emocions dels protagonistes, reafirmant aquesta declaració:

“Cuando escribo, el gran reto es encontrar el equilibrio entre emoción y tensión, y dejar que el lector disfrute de la lectura como si estuviera dentro: si das demasiados elementos, lo coartas; si das pocos, no conecta. Por lo tanto, generar complicidad, hacerlo copartícipe.”

Carles Porta, 2022. Font: Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

Per acabar, el contrast més gros en “Ca n'Amat”, es troba quant a diferències sobre l'ús dels recursos audiovisuals. Mentre a la televisió hi ha un ampli ventall de música, imatges, recreacions i plans, al llibre es reforça el relat en la paraula sense cap reforç visual.

5.6.3. Similituds i diferències entre els casos analitzats a TV i el llibre

Després d'haver pogut llegir de manera extensa i detallada els llibres "Pecats Capitals" i "Llum a la foscor" de Carles Porta i, concretament, els capítols "Febamar", "Isidre Matas" i "Ca'n Amat" he pogut treure conclusions manifestes que apropen a fer una idea de les característiques i qualitats de les obres. Al seu torn, aquesta lectura i la seva posterior anàlisi, s'ha de comparar amb un altre element, els capítols televisius del programa de TV3, *Crimis*. En aquest context, centrant-me en els mateixos episodis que als llibres (citats anteriorment) he pogut extreure les meves conclusions sobre els aspectes comentats a l'apartat d'anàlisi de casos.

Als seus dos formats, hi ha una similitud i un element clau que és el nexa de les obres de Carles Porta: la fidelitat i narració dels mateixos fets. Es relata el mateix crim, la cronologia es manté intacta, se situa sempre en un moment i espai concret, i s'aborda sempre la investigació policial i la conseqüència final dels assassins, la condemna. Un altre element similar és la coincidència en els personatges i testimonis que apareixen, als tres casos analitzats, en els seus dos formats, veiem com tots mantenen la mateixa línia d'aparicions de persones que donen veu o relat escrit al cas.

Si més no, també cal aprofundir en el format narratiu què és clar, senzill i cronològic, sense importar el format. Amb aquesta estructura he pogut seguir fàcilment el desenvolupament dels fets, des del principi fins al final de la història. Es tracta del mateix contingut, en dos formats, que mantenen les 3 R's: rigor, respecte i ritme narratiu.

Però, tot i aquestes grans similituds, també hi ha diferències rellevants, sobretot en els recursos emprats. El format televisiu aposta per un estil audiovisual i una narrativa que ve acompanyada per imatges i vídeos d'arxiu, música, veus en off, testimonis reals en pantalla que relaten amb la seva veu. En canvi, el format literari, se centra en una narració més directa i precisa, sense necessitat d'incloure cap element gràfic que acompanyi la història. Tot i no utilitzar-ne, el text manté

una alta qualitat narrativa i provoca les emocions del lector com la tensió i l'emoció per saber-ne el desenvolupament dels successos.

D'aquesta manera, puc afirmar que, la televisió apel·la més a l'impacte visual i emocional del relat, mentre que al llibre veiem una narrativa que aposta per la comprensió profunda del cas. Cal afirmar que, aquesta distinció és deguda a l'adaptació dels codis de cada mitjà, un fet que demostra la capacitat del programa *Crims* a un periodisme transversal i adaptat a diferents formats sense perdre l'essència del projecte de *true crime*.

5.6.4. Imatge de la víctima i el criminal

Després d'haver analitzat amb detall els capítols, cal parlar del paper del criminal i la víctima, i el seu tractament al programa. Abans, però, als dos formats hi ha una representació de la víctima i l'assassí que es manifesta pel rigor, el respecte i la rigorositat, evitant el sensacionalisme o la morbositat. Així ho va fer saber a la seva visita al programa "La ventana de la tele" el setembre de 2024.

Concretament pel que a les víctimes, es mostra una plena empatia tant per elles, com pels seus familiars o persones properes que hi participen de manera voluntària al cas. "No revictimitzem, només donem veu a aquells que volen explicar la seva història. Generem una comprensió i un acompanyament social" (Porta, 2022). No només en aquesta entrevista, sinó que el director, Carles Porta, ha manifestat en diverses ocasions el tractament de la societat a les víctimes assenyalant que "mirem molt malament a les víctimes. No sabem com mirar-les ni abraçar-les" (Fernández, 2024).

Aquesta idea principal es palpa en llegir o veure un capítol de *Crims*, amb una narració que no busca revictimitzar un altra vegada, sinó oferir un espai de reconeixement i dignitat a la persona afectada i el seu entorn. A més, per empatitzar encara més amb la víctima, s'aprofundeix en el relat dels testimonis o familiars de la víctima, ja que, inconscientment és la persona que més ens pot apropar a tenir els sentiments i les emocions que hi mostren, juntament amb la tristesa per la pèrdua d'un ésser estimat, si fem la suma d'això, veiem que arribem

a un dels objectius del programa, “connectar amb les emocions primàries que generen” (Porta, 2022).

En quant als assassins, *Crim*s opta per evitar la demonització i l’odi cap a la persona que ha comès el crim: “Un crim acaba sent sempre un fracàs col·lectiu, protagonitzat per dues persones, però sobretot per l’assassí...” I afegeix, “Aquests protagonistes que arriben a aquest punt de cometre un assassinat són un fracàs de moltes coses, exemplaritzant amb ells, però segurament els ha fallat: l’educació, la família, els amics, l’entorn... Quan fallen tantes coses, la gent es trenca i fa coses rares.” Aquestes opinions, tracta de comprendre les motivacions del criminal, no les justifiquen, però els presenta com humans complexos als quals “els hi ha fallat alguna cosa”, sense incitar a l’odi sobre la persona, perquè tal com matisa a l’entrevista del 3Cat l’any 2022, “un crim és un fracàs col·lectiu”.

La representació de les víctimes i els criminals a *Crim*, de la mà de la narrativa, mostren un producte ètic, respectuós i molt humà, ja que no genera odi. L’enfocament que hi fan provoca la reflexió dels espectadors i lectors per tractar d’entendre que és un problema social i no un problema d’un únic individu que mata.

5.6.5. Aspectes legals i ètics

El programa no només ha aconseguit ser un referent al món del *true crime* per la seva narrativa, sinó també pel seu compromís i compliment dels principis ètics i les normatives legals de comunicació. Aquesta ètica i moral periodística es reflecteix en una cobertura responsable i respectuosa davant el fet criminal que es tracti.

Tal com indica el Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya (CDPC) (adjunt als annexos del treball), és indispensable, per una banda, informar de manera precisa i acurada: “L’obligació d’acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible.” Pel que fa al programa català, veiem com treballen cada cas a partir d’aquest concepte, així ho va fer saber

Carles Porta a l'entrevista que vaig fer, "l'equip de documentalistes es fa càrrec de contrastar la informació perquè no expliquem res que no sigui 100% verídica." També es mostra el compliment del codi número 9, que menciona el respecte i la dignitat de totes les persones i sobretot, dels més vulnerables. Una característica que veiem al programa, el qual, sempre manté la sensibilitat envers les víctimes i els seus familiars, donant-los veu, sense jutjar ni valorar cap aspecte del cas i mantenint-se en la màxima neutralitat i respecte sense pressionar a ningú, afirma Carles Porta a la pregunta que li vaig fer envers els protocols que segueixen per garantir el rigor i el respecte dels testimonis directes.

D'igual manera, en relació amb el codi 12 i la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral, veiem com, tot i que es parla d'assassins i en molts casos, pot haver-hi una incitació a l'odi i a la violència a aquestes persones, no es discrimina a cap persona ni s'utilitzen expressions vexatòries, garantint un dels valors principals de *Crims*, el respecte. Si més no, es parla d'un problema social (el fet de matar) i no únicament individual.

A més, fet que demostra aquest compliment de la normativa deontològica és que algun cop han deixat de fer un cas perquè alguna persona de l'entorn de la víctima estava en una situació de vulnerabilitat, prioritzant, a nivell moral i ètic, el respecte i els sentiments dels protagonistes o testimonis, abans que l'elaboració d'un cas, un exemple que mostra la importància de *Crims* davant el codi deontològic, l'ètica del periodisme i el *true crime* (Porta, 2025).

I no només aquest, sinó que d'afegit, el codi 11, que tracta sobre la protecció als drets dels menors, també és prioritat per l'equip del programa. Aquesta normativa, que parla d'evitar la difusió de la identitat dels menors quan apareixen com a víctimes, testimonis o inculpats en causes criminals, ja s'ha produït dins l'equip dirigit per Carles Porta. Això va comentar el 2024 a "La ventana de la tele": "Nosaltres hem deixat de fer casos perquè l'assassí tenia a algun menor d'edat a la seva família... Treure això per la televisió podia fer molt mal a aquest menor".

Finalment, però no menys important, es troba la part ètica, on *Crims*, es distingeix de manera destacada per una narrativa que evita el sensacionalisme o el *morbo*.

“Partim d’un crim, però parlem de la vida que hi ha al voltant d’ell. El *morbo* d’allà s’acaba al minut.” Una resposta contundent de Porta a “La ventana de la tele” sobre el sensacionalisme del seu projecte. Una afirmació, la qual, es demostra després de veure els capítols de televisió i les lectures del llibre, on sí, s’explica el crim, però se li dona un context i un paper als elements que hi ha al voltant: persones, situació, lloc...

Amb tot, *Crims*, va rebre una denúncia per part del “Front d’Alliberament Gai de Catalunya” (FAGC) i de “l’Observatori Contra l’Homofòbia” (OCH), per tractar amb “sensacionalisme i victimitzador” el cas de Sonia Rescalvo, capítol de la tercera temporada, ja que van considerar que se centraven en detalls sobre la vida íntima de la víctima i no sobre el problema principal, que era l’odi contra la persona afectada (VilaWeb, 2022).

No obstant, aquesta és l’única denúncia formal relacionada amb el seu treball i la cobertura de casos. Malgrat aquesta, d’acord amb el codi periodístic i el nivell legal, s’observa un alt nivell de professionalisme i una exigència manifesta sobre el compliment del codi deontològic del periodisme i un acceptament social sobre l’enfocament i el treball de *Crims* a escala legal i ètica, ja que compleixen amb els estàndards establerts, exemplificant com abordar el *true crime* amb responsabilitat i respecte.

5.6.6. Influència del programa a la societat

Després d’analitzar la magnitud del programa ideat i dirigit per Carles Porta, *Crims*, ha esdevingut molt més que una proposta audiovisual de *true crime*. Amb el pas del temps i la consecució de les cinc temporades s’ha consolidat com una eina de transformació social i de sensibilització col·lectiva.

La seva capacitat per connectar amb les emocions de l’audiència, el tractament rigorós dels fets i l’èmfasi en les històries amb respecte pels assassins i víctimes, han generat, no només un gran impacte social, sinó que també judicial.

Un dels exemples és el de l’Helena Jubany, una jove bibliotecària que va ser assassinada l’any 2001 a Sabadell (*Crims*, TV3). El seu cas, arxivat, sense

respostes ni investigacions, va ser reobert després de la seva emissió al programa català l'any 2020.

El mateix Carles Porta, en una entrevista a 3Cat l'any 2022 afirmava: “Ens han fet servir útils”, a més, reconeixia que amb arran de la difusió del programa “es van prendre uns moviments ciutadans, i no tan ciutadans...” (fent referència a accions judicials), que van provocar que “es reobris el sumari”. Una demostració que mostra i reflecteix la capacitat d'influència del programa a les institucions judicials. “Tot això et fa sentir molt útil, tot i que no és el nostre objectiu” puntualitzava Porta, mostrant una clara consciència sobre el poder del periodisme i el mateix programa.

No només ha passat un cop, sinó que també existeix un altre cas significatiu, el de la “Noia de Portbou”. Una història sense resoldre que va rebre molta atenció gràcies a l'exposició mediàtica de *Crimis*. Amb l'elaboració dels capítols i la seva posterior distribució televisiva, la fiscalia i les autoritats italianes van contribuir a la investigació del succés. Tal com declara Porta a l'entrevista tant el cas de l'Helena Jubany com el de la Noia de Portbou són dos bons exemples per demostrar que *Crimis* té un gran impacte real i directe en la reobertura de casos que no van quedar resolts, mostrant així, la seva regularitat i excel·lència per ser un gran suport i difusor d'informació òptima per la resolució d'un cas criminal, arribant en aquest cas, a activar mecanismes judicials i d'investigació d'altres països, com l'italià en aquest.

A banda d'aquests dos exemples, *Crimis* també genera peticions cíviques i socials de la gent. Segons Porta: “Tenim desenes de peticions de gent que ens demana que intentem resoldre els casos de les seves famílies”, demostrant el grau d'optimisme i confiança de la societat sobre un programa que “narra uns fets reals”. Tanmateix, ell mateix va recalcar que aquesta no és la seva feina, sinó que resoldre i investigar un cas és cosa de la policia, els fiscals i els jutges instructors“, deixant clarament la intenció del programa, narrar històries i no substituir a cap institució oficial.

Aquest fenomen mediàtic evidencia la magnitud del periodisme i la comunicació, que pot tenir un paper fonamental i actiu en la millora de la societat. “La força del

periodisme, quan s'utilitza en positiu, millora la societat" conclouia Porta a l'entrevista de 3Cat.

6. Conclusions

El present Treball de Fi de Grau mostra com és la comunicació del programa *Crims* de TV3 i al mateix temps, el seu negoci amb un gènere molt sol·licitat pels usuaris, el *true crime*. Tot aquest estudi ha estat basat en un objectiu manifest, contestar les preguntes de recerca plantejades per aconseguir una informació valuosa. Aquestes conclusions parteixen del marc teòric exposat a l'inici, de l'estudi del programa i de l'anàlisi detallada dels capítols i casos tractats tant a la versió televisiva com al format llibre. En aquest apartat es donen les respostes a les preguntes establertes a l'inici del Treball de Fi de Grau:

- *Com són mostrades les víctimes al programa Crims?*

En primer lloc, sobre el paper de la víctima i com és mostrada al programa, s'observa un tractament respectuós de totes aquelles persones que han patit un crim. Cal detallar que es mostra amb convicció la regla manifesta pel director en diverses entrevistes de les tres erres, on destaca el rigor i el respecte. Segons Porta (2021), "les víctimes d'un crim són sagrades". A més a més, mitjançant la narració es mostra una càrrega emocional que fa empatitzar amb la víctima i tot el seu entorn.

En aquest programa, no es redueix a la víctima amb la seva mort, sinó que "s'ofereix una versió més ampla" on parlen de "la seva vida, el seu entorn" per poder "apropar la història als espectadors" (Porta, 2022). Amb aquesta qüestió ètica i moral es fonamenta la reflexió de la persona darrere de la pantalla o del llibre, sense pensar en la morbositat de la situació.

Aquest context mostra l'evolució del *true crime* tal com manifesta Garbayo (2025) que ressalta la modernitat actual del gènere permetent donar veu a testimonis propers o familiars per generar una comprensió mental i d'estima amb un dels protagonistes de la història. Una teoria que observem als capítols analitzats en aquest projecte.

Per això, veiem com les víctimes són tractades amb molt de respecte i rigor informatiu a l'hora de parlar sobre ells, és a dir, el programa manté la seva visió i

els valors principals (regla de les 3 R's) sempre que se'ls menciona per tal de garantir una admiració i honor a la persona afectada.

- *Com són mostrats els assassins al programa Crims?*

D'un altre costat, respecte a la imatge dels assassins, els autors d'aquests actes són mostrats des d'una visió professional, amb descripcions fetes per forenses o investigadors. Aquesta funcionalitat busca, no justificar els seus actes delictius (els quals es rebutgen totalment per part de *Crims*) sinó entendre la seva conducta amb una perspectiva crítica en base a l'aportació dels professionals que apareixen als casos. En aquesta temàtica, *Crims* opta per un to neutral, basant-se en la narració dels fets i a la vegada, mostrant les motivacions i objectius de l'assassí. En el cas de "Febamar" destaquen que hi ha un mòbil econòmic, al cas de l'"Isidre Matas" també una meta econòmica i a l'episodi de "Ca n'Amat" una enveja exaltada que va provocar l'assassinat de les dues víctimes. Així mateix, es veu com s'explica el perquè dels actes. Aquest tractament i estructura del programa sobre el paper del criminal es relaciona amb la teoria de Gerbner (1960), mencionada al marc teòric, on esmenta que avui dia hi ha una predisposició a narrar històries plenes de criminalitat per així aconseguir arribar a les emocions, un dels objectius que assenyala Porta (2025).

De la mateixa manera, en establir els límits en la narració veraç i honesta, com destaca Corral (2024) es permet arribar a la comprensió psicològica dels humans que cometen aquests actes i, al mateix temps, poder "entendre" el poder judicial, cosa que *Crims* ho garanteix, arribant a la part final de cada capítol ensenyant les sentències i el discurs dels fiscals o investigadors de la trama. Sobre aquest últim punt també veiem com el respecte i la minorització del discurs d'odi al criminal es garanteix sempre, ja que, segons Carles, el crim és un fracàs de tota la societat, no només d'una persona (Porta, 2022).

- *Quins recursos audiovisuals i sonors utilitzen? Són importants?*

Quant als recursos audiovisuals, sonors i gràfics, veiem com són una part imprescindible pel programa a l'hora de crear un episodi televisiu. A *Crims* hi

destaquen: la veu en off, la música ambiental o els efectes de so, on, totes aquestes “vesteixen el relat de la millor manera” (Porta, 2025) i apel·len a les emocions, tal com suggereix Garrido (2024) que manifesta l’elevat ús de recursos que provoquen l’aparició d’elements emocionants, la qual cosa fa d’entreteniment per l’usuari.

De la mateixa manera, visualment, destaquen la recreació de moments reals, l’ampli ventall de fotografies, una diversitat de plans i l’ús de documents reals de l’arxiu criminal per dotar de realitat i dramatisme al relat. Segons Romero, (2020) aquesta causalitat es relaciona amb el professionalisme i l’especialització dels programes que tracten la informació de manera acurada i poder treballar a fons per mostrar el màxim de detalls possibles, aquesta declaració va relacionada directament amb el programa de *Crimis*, on, tal com afirma el director, per a fer un cas poden trigar un any sencer, fet que demostra la seva necessitat de treballar bé tots els aspectes del capítol (Porta, 2023).

- *Hi ha relació entre el programa de televisió i els seus llibres?*

Pel que fa a la relació entre els programes de televisió i els seus llibres, és ben clar que s’observa un vincle total entre els dos. I és que, existeix una cohesió estreta.

Amb l’anàlisi dels casos es pot determinar que el fil conductor i narratiu és idèntic, en els tres casos es conclou que, als dos formats, no hi ha diferències destacades en quant a la línia narrativa.

S’observa, per tant, un estil idèntic, apostant per la precisió dels fets que varen ocórrer, una voluntat de preservar el respecte a la víctima i al criminal i l’aparició de testimonis propers a la història. D’aquesta manera, després de veure amb detall el format televisiu i de llegir amb pausa el format literari es pot concloure que ambdós coincideixen en els factors principals i l’únic que canvia és el format. Òbviament, la televisió aposta per un ús elevat d’elements audiovisuals i gràfics, comentats anteriorment, mentre que al llibre únicament hi veiem una narració precisa. Pel que fa a l’element principal, Carles Porta, manté la seva presència narrativa i modalitat, generant així una continuïtat del producte independentment del seu format: llibre, ràdio, televisió o pòdcast.

Tot i aquesta relació propera, els llibres i el capítol televisiu, poden funcionar de manera autònoma, on un mostra una narració acurada i l'altre un destacat contingut "cineasta", en relació amb el *true crime* de l'actualitat (Garrido, 2024).

Cal afegir que aquesta capacitat d'adaptació i difusió en diversos formats s'entén d'acord amb el que afirma Garrido (2024), que declara que hi ha molta expectació en l'àmbit televisiu i lectiu, atraient a molta audiència. Sobre aquest aspecte, tal com hem vist en les audiències del programa, *Crims* assoleix xifres extraordinàries, per aquest motiu, poden transformar aquesta part televisiva a la plana d'un llibre perquè, el que funciona, no cal tocar-lo, i així es veu entre els continguts als dos mitjans, que tenen una fidelitat de l'audiència magnífica i enganxada totalment al programa i les seves propostes sobre crims reals.

- *El públic objectiu és el mateix pels casos de televisió i llibre?*

Sobre aquest apartat, però relacionat amb el públic, es dedueix que el públic objectiu al qual es dirigeix és diferent. Aquesta conclusió, primerament, es reafirma amb relació a les dates de publicacions dels llibres, com s'ha vist anteriorment, els dos continguts literaris d'anàlisi de casos "Pecats Capitals" i "Llum a la foscor" van sortir a la venda dies abans d'una cita assenyalada a l'entorn cultural català, Sant Jordi.

Aquest fet manifesta la direcció econòmica i social que mantenen aquestes peces: aconseguir una gran renda monetària i alhora, arribar a tots aquells amants de la lectura. En aquest punt, després de veure que els dos mitjans comparteixen unes amples similituds i molt poques diferències (principalment a l'ús de recursos audiovisual), demostra que els llibres estan adreçats cap a un públic més concret, sovint amb un interès més profund pel *true crime* escrit. Si més no, tal com s'ha vist a l'apartat del present projecte, els episodis requereixen una lectura més pausada que incita a la reflexió del succés criminal.

D'altra banda, els capítols de televisió aposten per un format més dinàmic, àgil i ple de moviment gràcies als "girs narratius". Juntament amb l'aspecte audiovisual,

converteixen en el producte en una bona peça que permet una major difusió i consum general, tal com mostren els números.

- *Existeix un negoci per part de Crims amb aquest true crime?*

Per acabar, pel que fa a la rendibilitat per part de *Crims* sobre el seu producte i la difusió del gènere, penso que sí que hi ha un model de negoci al voltant, tot i que, és lícit i es basa en l'ètica periodística.

Aquesta conclusió es mostra després de veure que, la producció del programa ha sabut establir i generar un “ecosistema” al voltant del seu projecte, on hi ha el programa de televisió, multitud de llibres i pòdcasts que ja han consolidat i una marca sòlida i referent al món dels crims reals. També veiem com, tot i que va començar com una proposta de Catalunya Ràdio i posteriorment de TV3, el contingut de Crims ja es pot gaudir a Netflix en una seva versió espanyola, a Movistar Plus, i fins i tot a Alemanya a la cadena ZDF, que va adquirir els drets de la producció (Europa Press Catalunya, 2023). És a dir, la seva qualitat ha provocat que es converteixi en un producte comercial a plataformes sota demanda (VOD) i altres països del món.

Tanmateix, aquest èxit comercial no fa canviar la visió del programa de no especular i mantenir el respecte i el rigor que ha de tenir un contingut sobre crims. Aquesta multiplataforma i difusió, s'entén, tant per la part de l'audiència com per la direcció del programa, amb la idea acurada de Schimd (2005), que justifica l'èxit dels formats de *true crime* per la capacitat d'explorar pors i satisfaccions sobre una temàtica delicada com la mort, en un espai segur i de protecció per l'espectador, l'oient i el lector, tal com es veu reflectit en el hype existent de la societat actual.

En conclusió, després de contestar i donar resposta a les preguntes plantejades, el projecte *Crims* és un exemple de com el *true crime* pot ser tractat amb rigor, sensibilitat, consciència i una bona qualitat narrativa, amb unes adaptacions estètiques pròpies del millor cinema, una responsabilitat ètica basada en els codis

del periodisme i una capacitat comunicativa adaptada al format i molt innovadora a l'hora d'explicar uns fets.

La seva capacitat per generar interès, emocions i reflexions el situen dins del panorama català, espanyol, europeu i fins i tot mundial, arribant a milions de persones que són fanàtiques dels casos de “la llum a la foscor”.

Pel que fa als objectius plantejats inicialment, es pot concloure que s'han assolit de manera satisfactòria. En primer lloc, s'ha pogut analitzar quines són les característiques del *true crime* modern a través de *Crims*, mostrant com aquest programa s'ha adaptat al gènere amb una proposta pròpia, centrat en el respecte a les víctimes i els assassins i un bon rigor periodístic tractant la informació. En segon lloc, s'ha constatat que *Crims* ha aprofitat l'auge del *true crime* per generar un model sòlid amb una estratègia de difusió transmèdia que arriba des de la televisió, passant pels llibres i per altres mitjans com la ràdio i el format del pòdcast. Per acabar, s'ha pogut comparar els formats del programa (TV i llibres) observant les seves diferències estructurals, narratives i temàtiques per tal de veure si *Crims* s'adapta al discurs i manté la seva línia narrativa segons el mitjà.

Així mateix, el Treball de Fi de Grau mostra que *Crims* no només és un producte exitós, sinó que és un model d'excel·lència dins el *true crime*, adaptat a les necessitats comunicatives i al negoci dins el món del crim.

7. Fonts d'informació

- 3Cat. (2022, 28 abril). *Els secrets de «Crims»: entrevista a Carles Porta - Més enllà de Crims* [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=86dZJ5gah5E>
- 3Cat. (2022b, junio 27). «El nostre gran mèrit és la narrativa, no volem resoldre crims, volem explicar bones històries»-FAQS [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=H-c-chBy89A>
- 3Cat. (2022d, junio 28). *Carles Porta: «La Fiscalia italiana s'ha agafat el cas amb moltes ganes» - Tot es mou* [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=gN36caEfj0>
- Academia Lab. (2025). Teoría del cultivo. *Enciclopedia*.
- Àlex, S. (2022, 15 novembre). «Crims» y el dato estratosférico que no gusta al TN de Carles Costa: carcajadas en Twitter. *En Blau*. https://www.elnacional.cat/enblau/es/television/crims-tv3-record-audiencia-target-joven-caso-girona-madrid-carles-porta_917346_102.html
- Àlex, S. (2023, 21 marzo). «Crims» bate su récord histórico y llega por primera vez a las 7 cifras. *En Blau*. https://www.elnacional.cat/enblau/es/television/crims-bate-record-historico-vez-7-cifras_992628_102.html
- Arispe, S. (2022, 8 agosto). 10 libros imprescindibles para los amantes del 'True Crime' *GNDIARIO*. <https://www.gndiario.com/10-libros-True-crime>
- Biressi, A. (2001). *Crime, fear and the law in true crime stories*. Springer.
- Blau, E. (2025, 11 febrero). Audiencias TV: «Crims» arrasa en Catalunya y «La Revuelta» pone fin al dominio de «El Hormiguero». *En Blau*. https://www.elnacional.cat/enblau/es/television/audiencias-tv-10-febrero-2025_1361465_102.html
- Bugliosi, V., & Gentry, C. (2019). *Helter Skelter: La verdadera historia de los crímenes de la Familia Manson*. Contra.
- Carrère, E. (2000). *El adversario*. Anagrama.
- Cat. (2020, 25 mayo). *Crimes*. 3Cat. <https://www.3cat.cat/tv3/sales/crimes/production/4130/>
- Cat. (2021, 10 mayo). *Final de l'exitosa temporada de «Crims» amb el segon capítol del cas Castell*. 3Cat. <https://www.3cat.cat/premsa/final-de->

[lexitosa-temporada-de-crims-amb-el-segon-capitol-del-cas-castell/nota-de-premsa/3096065/](https://www.3cat.cat/premsa/lexitosa-temporada-de-crims-amb-el-segon-capitol-del-cas-castell/nota-de-premsa/3096065/)

- Cat. (2022, 29 marzo). «*Llum a la foscor*», el nou llibre de «*Crims*» i l'edició ampliada de «*Tot el que llegireu és real*», a partir del 7 d'abril, a les llibreries. 3Cat. <https://www.3cat.cat/premsa/llum-a-la-foscor-el-nou-llibre-de-crims-i-ledicio-ampliada-de-tot-el-que-llegireu-es-real-a-partir-del-7-dabril-a-les-llibreries/nota-de-premsa/3154928/>
- Cat. (2025, 1 marzo). *TV3 lidera el febrer amb futbol, informatius i «Crims», i guanya distància respecte als seus competidors*. 3Cat. <https://www.3cat.cat/premsa/tv3-lidera-el-febrer-amb-futbol-informatius-i-crims-i-guanya-distancia-respecte-als-seus-competidors/nota-de-premsa/3338510/>
- Catalunya ràdio 2018. (s. f.). Saül Gordillo. <https://www.saul.cat/article/5961/catalunya-radio-2018>
- Catalunya ràdio 2021. (s. f.). Saül Gordillo. <https://www.saul.cat/article/5969/catalunya-radio-2021>
- CCMA. (s. f.). *Capítols - Crims - 3Cat*. 3Cat. <https://www.3cat.cat/3cat/crims-tv/capitols/>
- CCMA. (s. f.-b). *Informació del programa - Estat de Gràcia*. <http://www.ccma.cat>. <https://web.archive.org/web/20161108125539/http://www.ccma.cat/catradi/o/estat-de-gracia/programa/>
- *Codi deontològic | Col·legi de Periodistes de Catalunya*. (s. f.). <https://www.periodistes.cat/codi-deontologic>
- Corral, S. (s. f.). *La fascinación por el mal: del 'true crime' al enamoramiento de los asesinos*. The Conversation. <https://theconversation.com/la-fascinacion-por-el-mal-del-true-crime-al-enamoramiento-de-los-asesinos-241202#:~:text=El%20%E2%80%98true%20crime%E2%80%99%2C%20un%20g%C3%A9nero%20en%20auge%2C%20conecta,procesamiento%20de%20traumas%20y%20crear%20redes%20de%20apoyo.>
- Crims. (2025, 20 febrero). *Crims - T2xC3 - Ca n'Amat* [Vídeo]. 3Cat. <https://www.3cat.cat/3cat/crims-ca-namat/video/6088155/>
- *Crims - Podcast on iVoox*. (s. f.). iVoox. https://www.ivoox.com/podcast-crims_sq_f1611867_1.html

- *Crims*. (s. f.). Spotify. <https://open.spotify.com/show/3DcwEMyFnVftWBS0E0HXM1>
- *Crims*. (2025b, febrero 20). *Crims - T3xC11 - Febamar (part 1)* [Vídeo]. 3Cat. <https://www.3cat.cat/3cat/febamar-part-1/video/6188635/>
- *Crims*. (2025b, febrero 20). *Crims - T3xC2 - Isidre* [Vídeo]. 3Cat. <https://www.3cat.cat/3cat/isidre/video/6157454/>
- *Crims*. (2025c, marzo 10). *Crims - T3xC12 - Febamar (part 2)* [Vídeo]. 3Cat. <https://www.3cat.cat/3cat/febamar-part-2/video/6190471/>
- *Crims*. (2025e, mayo 16). Apple Podcasts. <https://podcasts.apple.com/es/podcast/crims/id1440040477>
- Curtichs, P. B. (2023, 3 mayo). Els autors més venuts de Sant Jordi són finalment Xavier Bosch i Carles Porta. *VilaWeb*. <https://www.vilaweb.cat/noticies/mes-venuts-sant-jordi-2023-xavier-bosch-carles-porta-gemma-ruiz-la-sotana/>
- Domínguez, L. R. R. (2020). Narrativas del crimen en los documentales de no ficción: *Revista Panamericana de Comunicación*, 2, 11-20. <https://doi.org/10.21555/rpc.v0i2.2332>
- Empordà. (2022, 10 mayo). El misteriós assassinat de l'Isidre Matas, de Vilafant, genera un nou rècord d'audiència a «Crims» de TV3. *Empordà*. <https://www.emporda.info/oci/tv/2022/05/10/misterios-assassinat-lisidre-vilafant-genera-65923916.html>
- *Entrevista con Carles Porta, periodista, escritor, guionista y productor audiovisual*. (s. f.). UOC. <https://www.uoc.edu/es/news/2022/030-carles-porta>
- Espinar, E., & Ruiz, R. (2010). El crimen en los programas informativos de la TV española. *Cuadernos de Información*, (26), 65-76.
- Europa Press. (s. f.). La serie «Crims» de TV3 llega a Alemania a través de la cadena ZDF. *europapress.es*. <https://www.europapress.es/catalunya/noticia-serie-crims-tv3-llega-alemania-traves-cadena-zdf-20230707174732.html>
- Fernández, L. (2024b, octubre 29). Carles Porta: "Miramos muy mal a las víctimas como sociedad. No sabemos mirarlas ni abrazarlas" *Kinótico*. <https://kinotico.es/actualidad/2024-10-27/carles-porta-miramos-muy-mal-victimas-como-sociedad-no-sabemos-mirarlas-ni-abrazarlas>

- Forné, A. (2023, 16 julio). 40 anys de sintonies a TV3: des de la primera música que va sonar fins a "Crims" 3Cat. <https://www.3cat.cat/324/40-anys-de-sintonies-a-tv3-des-de-la-primera-musica-que-va-sonar-fins-a-crims/noticia/3237493/>
- Francesc. (2022, 24 mayo). Denuncien «Crims» per tractar de manera sensacionalista i victimitzadora el cas de Sonia Rescalvo. *VilaWeb*. <https://www.vilaweb.cat/noticies/denuncien-crims-per-tractar-de-forma-sensacionalista-i-victimitzadora-el-cas-de-sonia-rescalvo/>
- Galindo, M. (2024, 14 junio). Cadena SER. *Cadena SER*. <https://cadenaser.com/nacional/2024/06/14/antes-del-true-crime-estuvieron-las-causas-celebres-asi-perdian-la-cabeza-en-el-siglo-xix-con-los-relatos-de-crime-reales-cadena-ser/>
- Garbayo, V. P. (2025, 10 abril). *El «True Crime» un genero en evolución - Tiempo Real. Tiempo Real*. <https://tiemporeal.periodismoudec.cl/2025/04/10/el-true-crime-en-la-historia/#:~:text=El%20g%C3%A9nero%20%E2%80%9CTrue%20Crime%E2%80%9D%20es%20un%20tipo%20de,documentales%20actuales%20mostr%C3%A1ndonos%20la%20evoluci%C3%B3n%20de%20este%20t%C3%A9rmino.>
- Garrido, V. (2021). *True crime: La fascinación del mal*. Editorial Ariel.
- Garrido, V., & Latorre, V. (2023). *El monstruo y el asesino en serie: De Frankenstein a Hannibal Lecter*. Editorial Ariel.
- Garrido, V. (2024). *El género true crime y la criminología*.
- Garrigós, J. (2021, 5 marzo). Carles Porta: “Les víctimes d’un crim són sagrades, no els podem fer més mal”. *Ara.cat*. https://www.ara.cat/media/victimes-d-crim-son-sagrades-no-mes-mal_128_3890269.html
- Gordillo, S. (2021, 11 noviembre). Premis Ondas i Nacional de Comunicació a "Crims", de Catalunya Ràdio. 3Cat. <https://www.3cat.cat/catràdio/premis-ondas-i-nacional-de-comunicacio-a-crims-de-catalunya-radio/noticia/3129148>
- Goroka. (2025, 17 abril). *Goroka*. <https://www.goroka.tv/es/>
- Joric, C. (2024, 22 noviembre). Los inicios del «true crime» español: crónica negra del Antiguo Régimen. *La Vanguardia*.

<https://www.lavanguardia.com/historiayvida/propuestas/20241122/10099288/inicios-true-crime-espanol-cronica-negra-antiguo-regimen.html>

- Kelly, C., Lynes, A., & Hart, M. (2022). 'Graze Culture' and Serial Murder: Brushing Up Against 'Familiar Monsters' in the Wake of 9/11. En *Springer eBooks* (pp. 295-321). https://doi.org/10.1007/978-3-031-17812-2_13
- Mou, T. E. (2021, 14 septiembre). *Tot es mou - Carles Porta: «El crim de la Guàrdia Urbana podria ser "Mujeres y hombres y viceversa" a Barcelona»* [Vídeo]. 3Cat. <https://www.3cat.cat/3cat/carles-porta-el-crim-de-la-guardia-urbana-podria-ser-mujeres-y-hombres-y-viceversa-a-barcelona/video/6118607/>
- Navarro, J. (2025b, enero 28). 'Crims'; apallissa 'La Revuelta'; i 'El Hormiguero'; en el seu retorn a TV3. *El Món - Notícies i Actualitat D'Última Hora En Català*. <https://elmon.cat/comunicacio/tv3-crims-audiencia-millor-revuelta-hormiguero-958726/>
- *Qui som — True Crime Factory*. (s. f.). True Crime Factory. <https://truecrimefactory.com/qui-som>
- Ràdio, C. (s. f.). *App Crims: Casos oberts*. 3Cat. <https://www.3cat.cat/app-crims-casos-oberts/mobils-i-tauletes/>
- Redacción. (2025, 4 marzo). Catalunya se rinde a Carles Porta y vuelve a hacer historia con «Crims» a pesar del «boom» de «La isla de las tentaciones». *Mundo Deportivo*. <https://www.mundodeportivo.com/elotromundo/television/20250304/1002418997/catalunya-rinde-carles-porta-vuelve-historia-crims-pesar-boom-isla-tentaciones-dct.html>
- Redacción. (2025b, marzo 21). Carles Porta, muy claro sobre la repercusión de «Crims», de TV3, en Catalunya: "Los únicos que están cansados son los Mossos d'Esquadra". *Mundo Deportivo*. <https://www.mundodeportivo.com/elotromundo/television/20250321/1002430169/carles-porta-claro-sobre-reperccion-crims-tv3-catalunya-unicos-cansados-son-mossos-d-esquadra-dct.html>
- REDONDO, S., y GARRIDO, V. (2023): Principios de Criminología. La quinta edición. Tirant Lo Blanch

- Revers. (2023, 20 abril). Llibres més venuts de Sant Jordi 2022: Tota la llista. *ElNacional.cat*. https://www.elnacional.cat/ca/cultura/llibres-mes-venuts-sant-jordi-2022-llista_745212_102/2.html
- Rodríguez, O. (2025, 27 enero). Carles Porta: «Explicamos crímenes, no los juzgamos». *ElNacional.cat*. https://www.elnacional.cat/es/cultura/carles-porta-explicamos-crimes-no-juzgamos_1352476_102.html
- Schmid, D. (2005). *Natural born celebrities*. <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226738703.001.0001>
- Segre. (2023, 3 mayo). Carles Porta és converteix en l'autor més venut per Sant Jordi en no-ficció, segons l'últim recompte. *Segre*. https://www.segre.com/ca/cultura/230503/carles-porta-converteix-autor-mes-venut-per-sant-jordi-no-ficcio-segons-ultim-recompte_185704
- Seltzer, M. (1997). Wound Culture: Trauma in the Pathological Public Sphere. *October*, 80, 3. <https://doi.org/10.2307/778805>
- Seltzer, M. (1998). *Serial killers: Death and Life in America's Wound Culture*. Psychology Press.
- Ser, R. (2024, 17 septiembre). Cadena SER. *Cadena SER*. <https://cadenaser.com/nacional/2024/09/17/carles-porta-creador-de-crims-arremete-contra-los-true-crimes-espanoles-cualquier-reportaje-como-tenga-un-muerto-ya-cadena-ser>
- Soriano, S. (2024, 2 enero). *Audiencias de DKISS en diciembre de 2023 y su récord anual. Elaboración propia*. El Plural. https://www.elplural.com/todo-tv/dkiss-dispara-record-auge-true-crime-medicos_322382102
- Sureda, P. (2024, 14 junio). Las «causas célebres» de la España del siglo XVIII y XIX en «Crímenes pregonados». *Librujula*. <https://librujula.publico.es/las-causas-celebres-de-la-espana-del-siglo-xviii-y-xix-en-crimes-pregonados/>
- The Wild Project. (2023a, febrero 2). *The Wild Project #187 ft Carles Porta | Crims, El asesinato de la chica sin nombre, Helena Jubany* [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=xYkohG2xXh8>
- The Wild Project. (2023, 1 diciembre). ¿CÓMO ES POSIBLE QUE HAYA MUJERES QUE SE ENAMOREN DE SERIAL KILLERS? - Psicólogo

explica a Ted Bundy [Vídeo]. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=Zt2mBNZ4WIE>

- Totlleida, & Totlleida. (2022, 23 abril). «Crims. Llum a la foscor», de Carles Porta, i «Benvolguda», d'Empar Moliner, més venuts a Lleida aquest Sant Jordi. *TOTLLEIDA*. <https://totlleida.cat/crims-llum-a-la-foscor-de-carles-porta-i-benvolguda-dempar-moliner-mes-venuts-a-lleida-aquest-sant-jordi/>
- Totlleida, & Totlleida. (2022a, abril 7). Carles Porta publica 'Crims. Llum a la foscor', un recull de 10 casos criminals amb "bons relats". *TOTLLEIDA*. <https://totlleida.cat/carles-porta-publica-crims-llum-a-la-foscor-un-recull-de-10-casos-criminals-amb-bons-relats>
- *true crime*. (2025). <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/true-crime>
- Tv, R. (2023, 21 marzo). «Crims» bat el seu rècord històric d'audiència amb el cas de Marina Ruiz. *3Cat*. <https://www.3cat.cat/3cat/sha-acabat-lespera-torna-crims-a-tv3/noticia/3217181/>
- verTele, R. (2022, 21 junio). «Crims» cierra su mejor temporada histórica como el gran éxito en audiencias de TV3. *Vertele*. https://www.eldiario.es/vertele/noticias/crims-tv3-cierra-mejor-temporada-historica-exito-audiencias_1_9103687.html
- *YouTube*. (s. f.). <https://www.youtube.com/live/NuULZMkQVTg?si=5NNvvuzyYmuqRj-z>

8. Annexos

Annex I. Intercanvi de correus

Solicitud entrevista pel meu TFG sobre Crims (TV3)

De: Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez <omar@truecrimefactory.com>

Enviado el: jueves, 20 de febrero de 2025 8:00

Para: Info | TrueCrimeFactory <info@truecrimefactory.com>; direccio <direccio@truecrimefactory.com>; info@goroka.tv

Asunto: Sol·licitud d'entrevista pel meu TFG sobre Crims (TV3)

Benvolguts/des,

Soc **Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez**, estudiant de 4t de Periodisme a la **Universitat Autònoma de Barcelona**. Actualment, estic realitzant el meu **Treball Final de Grau** sota la tutoria de la Dra. **María José Recoder Serallés**, i el meu estudi se centra en una **anàlisi del programa Crims de TV3** (estructura, narrativa, elements audiovisuals, i el seu impacte en l'audiència), a partir de l'interès que susciten els programes de True Crime, a moltes audiències d'arreu del món.

En aquest context, m'agradaria molt poder **concertar una entrevista amb algun membre de l'equip productiu o creatiu de Crims** per obtenir informació valuosa que m'ajudi a completar la meua recerca. Ja he estat investigant sobre el programa, he escollit alguns dels episodis que analitzaré en profunditat i que compararé amb el que diuen els llibres de Crims que han aparegut fins ara.

Per descomptat, em **puc adaptar completament a la disponibilitat** dels membres de l'equip, ja sigui per a una entrevista **presencial o en línia**, en l'horari que considerin oportú. O si ho prefereixen, podria enviar les preguntes sobre les que necessitaria resposta prèviament.

Per posar en context, algunes de les preguntes que hi faria són: *Quantes persones treballen en aquest projecte de Crims, com es trien els casos que van a la televisió, com va sorgir la idea del projecte, s'autocensuren temes o casos "macabres" que deixen mal parats a víctima o família, quina definició li donen al true crime?*

Es tracta d'un projecte acadèmic sense cap finalitat de difusió pública, ja que el meu únic objectiu és realitzar un treball rigorós i de qualitat per a la meua formació, tal i com estableixen les normes de la UAB.

Per a qualsevol consulta o per concretar una entrevista, les meves dades de contacte són:

Telèfon: 622 170 514

Correu electrònic: omarefj@gmail.com / 1634178@uab.cat

Moltes gràcies pel vostre temps i consideració. Espero la vostra resposta tan aviat com sigui possible.

Cordialment,

Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez

Imatge 22. Primera correu electrònic a True Crime Factory.

Solicitud entrevista pel meu TFG sobre Crims (TV3)

Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez

Per a: Info | TrueCrimeFactory <info@truecrimefactory.com>

DI. 24/2/2025 15:09

Hola! Quina alegria llegir la resposta, és tot un plaer! Gràcies per aquesta primera resposta, estic atent a tot el que em digueu.

Torno a repetir, jo m'adapto totalment a les vostres necessitats per tal de poder-ne parlar amb algun membre de l'equip de Crims. Tot el que vulgui i tingui una estona serà un plaer, segur que em servirà moltíssim pel meu treball final.

Espero resposta tan aviat com sigui possible, recordo que també estic disponible al correu: omarefj@gmail.com o al número de telèfon: 622 17 05 14.

Moltes gràcies, a l'espera de confirmació.

Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez

Info | TrueCrimeFactory <info@truecrimefactory.com>

Per a: Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez

DI. 24/2/2025 11:45

Bon dia, Omar, disculpa la demora en contestar-te. Acabem de llegir el teu email i el fem arribar a l'equip corresponent per tal de donar-te resposta el més aviat possible.

Gràcies per contactar amb nosaltres.

**true crime
factory**

Imatge 23. Segon i tercer correu electrònic amb True Crime Factory

Solicitud entrevista pel meu TFG sobre Crims (TV3)

Info | TrueCrimeFactory <info@truecrimefactory.com>
Per a: Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez

Dt. 3/3/2025 9:43

Bon dia, Omar, fes-nos arribar les preguntes i les derivem al departament corresponent. Quedem a l'espera.

**true crime
factory**

...

Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez
Per a: Info | TrueCrimeFactory <info@truecrimefactory.com>

Dt. 3/3/2025 8:49

Hola! Perdoneu la meua molèstia. Escric per saber-ne l'estat de la possibilitat de resposta de l'equip corresponent per fer les petites preguntes del programa Crims pel meu TFG. Si cal que escrigui a un altre correu no tinc problema!

De nou, disculpes per la molèstia. Es només per un tema d'organització pròpia pel desenvolupament del meu treball. Mil gràcies!

Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez, alumne de periodisme UAB.

Enviado desde [Outlook para iOS](#)

Imatge 24. Quart i cinquè correu electrònic amb True Crime Factory

Solicitud entrevista pel meu TFG sobre Crims (TV3)

Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez
Per a: Info | TrueCrimeFactory <info@truecrimefactory.com>

Dt. 4/3/2025 11:14

D'acord. Espero resposta, estem en contacte!

Enviado desde [Outlook para iOS](#)

...

[Respon](#) [Reenvia](#)

Info | TrueCrimeFactory <info@truecrimefactory.com>
Per a: Omar El Fetouh Bouasriya Jiménez

Dt. 4/3/2025 11:13

Gràcies, Omar, les passo.

**true crime
factory**

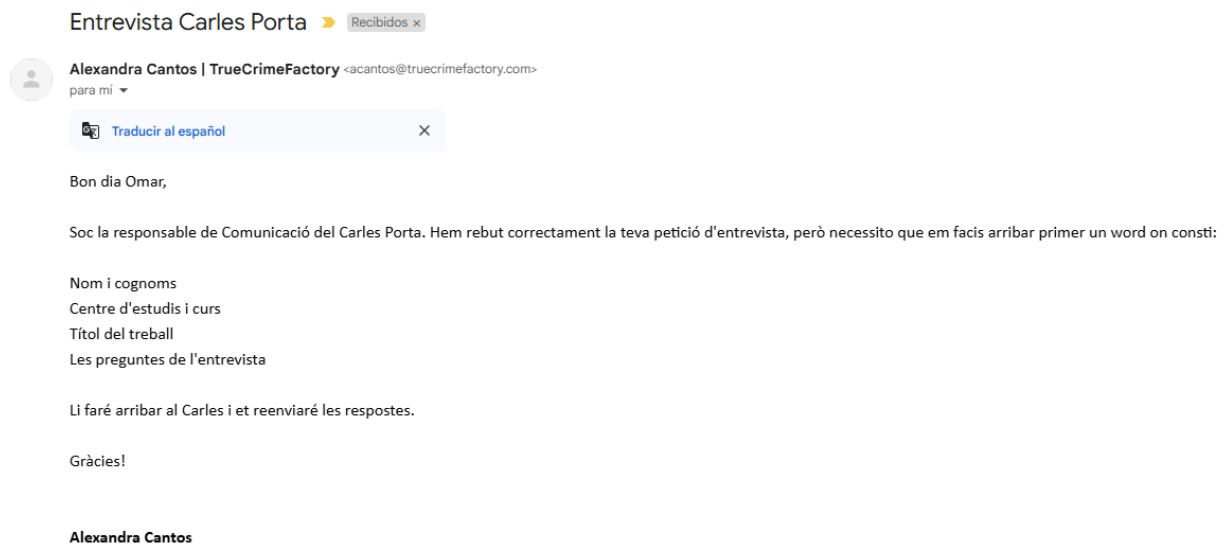
...

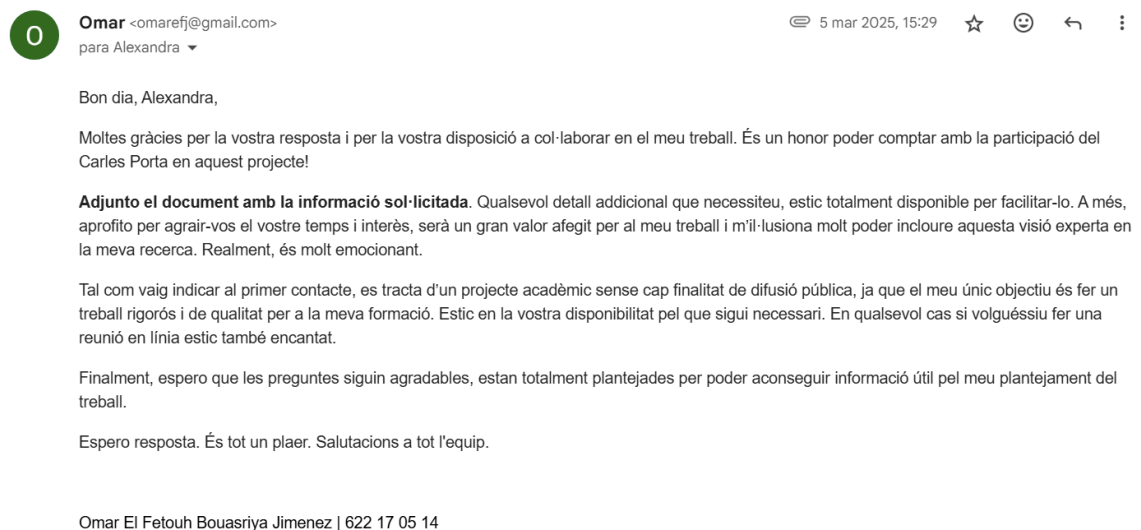
Usuari
Hola! Mil gràcies! Adjunto les preguntes de seguida, espero resposta! Quin és el procés per seleccionar els cas...

Dt. 4/3/2025 9:30

Imatge 25. Sisè, setè i vuitè correu electrònic amb True Crime Factory

Imatge 26. Primer correu electrònic amb Alexandra Cantos, responsable de comunicació de Carles Porta

Imatge 27. Resposta a Alexandra Cantos, responsable de comunicació de Carles Porta

Alexandra Cantos | TrueCrimeFactory <acantos@truecrimefactory.com>
para mi ▼

Traducir al español

Bon dia Omar,

T'adjunto les respostes del Carles, espero que et serveixin.

Gràcies!

Alexandra Cantos

Imatge 28. Resposta d'Alexandra Cantos, adjuntant les respostes de Carles Porta

1 archivo adjunto • Analizado por Gmail ⓘ

Omar <omarefj@gmail.com>
para Alexandra ▼

11 mar 2025, 10:59

Milers de gràcies per tot, Alexandra. Pots donar-li també de tot cor, els meus agraïments pel Carles Porta.

Soc un fanàtic dels milions que n'hi ha del programa. És fantàstic. Enhorabona per l'audiència i els resultats excel·lents que teniu. Ho mereixeu!

Qualsevol cosa teniu el meu contacte, ha estat tot un plaer. Gràcies de nou.

Omar

Imatge 29. Últim correu electrònic

Annex II. Transcripció entrevista en profunditat amb Carles Porta

1. Quin és el procés per seleccionar els casos que s'adapten millor al format televisiu de Crims? Quins factors són determinants?

Primer busquem girs argumentals, girs narratius que facin la història interessant. Després intentem trobar com més documentació possible, des del sumari fins a àudios, o imatges. I després hem de trobar els protagonistes directes de la

història, ja siguin investigadors, familiars, testimonis, forenses... Quan tenim aquests tres grans elements junts, llavors decidim si tirem endavant un cas o no.

2. Quins canals feu servir per contactar amb testimonis directes?

Quins protocols seguïu per garantir el rigor i el respecte cap a ells?

Tenim un equip de documentalistes i periodistes que es fan càrrec d'aconseguir els contactes dels testimonis que necessitem en el moment en què comencen a investigar. Quan contactem amb ells, els hi expliquem qui som i de quina manera treballam i els hi donem l'opció d'explicar la seva història. Els hi donem veu, sense que nosaltres entrem a jutjar ni a valorar res. Ens mantenim en la màxima neutralitat i respecte, sense pressionar mai a ningú.

3. Quina metodologia seguïu per verificar la informació dels casos?

Quin pes tenen les fonts periodístiques respecte a altres fonts (judicials, policials, testimonis directes...)?

Com et deia, l'equip de documentalistes es fa càrrec de contrastar la informació perquè no expliquem res que no sigui 100% verídica. Les fonts legals (sentències, sumaris...etc) són la nostra base principal, juntament amb el que diuen els testimonis. Les fonts periodístiques també són útils, però en un sentit més referencial o perquè tenen rellevància dins de la història, tot i que també és informació que s'ha de contrastar.

4. Hi ha límits en el tractament d'alguns casos per evitar el sensacionalisme o la revictimització? Heu descartat algun episodi per dilemes ètics o per oposició de les famílies? (A més del cas de l'assassinat d'una noia menor d'edat citat a una entrevista de 3Cat).

Procurem no fer servir el vermell de la sang ni el groc del sensacionalisme. Evitem el *morbo* i intentem posar-hi com menys sang millor. És evident que hem de parlar de morts i de descripcions desagradables, però intentem minimitzar-ho. Descrivim allò necessari per explicar el crim, però sense ofendre. Tampoc revictimitzem, només donem veu a aquells que volen explicar la seva història. Generem una comprensió i un acompanyament social. Alguna vegada hem deixat de fer un cas perquè alguna persona de l'entorn de la víctima es trobava en una situació de vulnerabilitat, però ens ha passat molt poques vegades.

5. Creieu que el programa ha tingut un impacte real en la reobertura de casos, com el d'Helena Jubany?

El cas de l'Helena Jubany o el de la Noia de Portbou serien dos bons exemples.

6. Quina importància tenen els recursos visuals (imatges d'arxiu, recreacions, música, il·luminació) en la construcció de la narrativa d'un episodi? Hi ha elements que considereu clau per a l'impacte emocional de l'audiència?

Tots els elements són importants i s'han de treballar molt bé per fer un bon acompanyament de la història. Tampoc es tracta de generar més o menys impacte emocional, sinó que els elements audiovisuals han de reforçar la narrativa, que és el més important per nosaltres: explicar una bona història i explicar-la el millor possible.

7. He observat que les imatges d'arxiu, la música i la il·luminació tenen molta rellevància en la narració dels episodis, per això, quin element considereu clau per causar més impacte emocional? Personalment, la combinació de fosc i música és molt impactant... Què en penseu vosaltres, o ho deixeu a criteri de l'espectador perquè penseu que a cadascun li impacta de manera diferent?

Els nostres realitzadors es fan càrrec de pensar en la combinació d'aquestes imatges per vestir el relat de la millor manera, però com et deia abans, no es tracta de buscar impacte, es tracta de construir una bona narrativa. Som narradors d'històries. La gent connecta amb la història i amb els seus personatges, amb les emocions primàries que generen, diria. No connecten amb imatges de recurs.

8. Fins a quin punt els familiars de les víctimes tenen veu en el procés de producció? Es consulta prèviament amb ells abans de decidir tirar endavant un episodi?

Als testimonis se'ls hi demana si volen participar en el capítol perquè puguin explicar la seva versió dels fets, i se'ls hi facilita la participació en tots els sentits perquè se sentin còmodes i segurs. No s'han d'implicar en el procés de producció,

aquesta és la feina de l'equip, però els garantim el màxim respecte i rigor. Com la gent ja ens coneix, confia en nosaltres i en la nostra manera de treballar.

Annex III. Codi deontològic de la professió periodística a Catalunya

- **Codi deontològic 1: Informar de manera acurada i precisa**

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

- **Codi deontològic 2: Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament**

No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitat públiques o privades. El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta.

- **Codi deontològic 9: Respectar el dret a la privacitat**

Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.

Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic.

- **Codi deontològic 10: Salvaguardar la presumpció d'innocència**

Tota persona acusada o imputada d'un delictes té dret a la presumpció d'innocència en les informacions i opinions relatives a indagacions, causes o

procediments penals. El respecte i la protecció d'aquest dret són vigents des de l'inici de les actuacions policials fins que es provi la culpabilitat en un procés que gaudeixi de les garanties necessàries.

- **Codi deontològic 11: Protegir els drets dels menors**

Cal evitar difondre la identitat dels menors quan apareixen com a víctimes (excepte en supòsit d'homicidi i casos de segrestos o desaparicions), testimonis o inculpats en causes criminals. Aquesta consideració és especialment pertinent en assumptes d'especial transcendència social, com ara delictes sexuals, suïcidis, problemes referents a adopcions o fills de pares empresonats. A més, s'evitarà identificar contra la seva voluntat les persones pròximes o parents innocents d'acusats o convictes en procediments penals.

- **Codi deontològic 12: Salvaguardar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral**

No es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i a l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

Annex IV. Episodis de les temporades de *Crims*

Casos i episodis primera temporada (2020):

Brito i Picatoste - Part 1	Crims - T1xC1 - Brito i Picatoste (part 1) - 3Cat
Brito i Picatoste - Part 2	Crims - T1xC2 - Brito i Picatoste (part 2) - 3Cat
El zelador d'Olot	Crims - T1xC3 - El zelador d'Olot - 3Cat
L'assassí del Putxet	Crims - T1xC4 - L'assassí del Putxet - 3Cat

Josep Talleda - Part 1	Crims - T1xC5 - Josep Talleda (part 1) - 3Cat
Josep Talleda - Part 2	Crims - T1xC6 - Josep Talleda (part 2) - 3Cat
Mataiaies	Crims - T1xC7 - Mataiaies - 3Cat
Machala	Crims - T1xC8 - Machala - 3Cat
La bibliotecària Helena Jubany - Part 1	Crims - T1xC9 - La bibliotecària Helena Jubany (part 1) - 3Cat
La bibliotecària Helena Jubany - Part 2	Crims - T1xC10 - La bibliotecària Helena Jubany (part 2) - 3Cat
Per què matem?	Crims - T1xC11 - Per què matem? - 3Cat

Taula 22. Primera temporada Crims

Casos i episodis segona temporada (2021):

Piris	Crims - T2xC1 - Piris - 3Cat
Santaló	Crims - T2xC2 - Santaló - 3Cat
Ca n'Amat	Crims - T2xC3 - Ca n'Amat - 3Cat
La flor	Crims - T2xC4 - La flor - 3Cat
Angi	Crims - T2xC5 - Angi - 3Cat
Permanyer - Part 1	Crims - T2xC6 - Permanyer (part 1) - 3Cat
Permanyer - Part 2	Crims - T2xC7 - Permanyer (part 2) - 3Cat

Sant Ruf	Crims - T2xC8 - Sant Ruf - 3Cat
Castell - Part 1	Crims - T2xC9 - Castell (part 1) - 3Cat
Castell - Part 2	Crims - T2xC10 - Castell (part 2) - 3Cat
El crim de la Guàrdia Urbana - Part 1 - Els fets	Crims - T2xC11 - El crim de la Guàrdia Urbana (part 1): els fets - 3Cat
El crim de la Guàrdia Urbana - Part 2 - La versió de la Rosa	Crims - T2xC12 - El crim de la Guàrdia Urbana (part 2): la versió de la Rosa - 3Cat
El crim de la Guàrdia Urbana - Part 3 - La versió de l'Albert	Crims - T2xC13 - El crim de la Guàrdia Urbana (part 3): la versió de l'Albert - 3Cat
El crim de la Guàrdia Urbana - Part 3 - La versió del jurat	Crims - T2xC14 - El crim de la Guàrdia Urbana (part 4): la versió del jurat - 3Cat

Taula 23. Segona temporada Crims

Casos i episodis tercera temporada (2022):

Kevin	Crims - T3xC1 - Kevin - 3Cat
Isidre	Crims - T3xC2 - Isidre - 3Cat
Manoli	Crims - T3xC3 - Manoli - 3Cat
Sonia	Crims - T3xC4 - Sonia - 3Cat
La iaia Anita - Part 1	Crims - T3xC5 - La iaia Anita (part 1) - 3Cat

La iaia Anita - Part 2	Crims - T3xC6 - La iaia Anita (part 2) - 3Cat
La noia de Portbou - Part 1 - No Name	Crims - T3xC7 - La noia de Portbou (part 1): No Name - 3Cat
La noia de Portbou - Part 2 - Evi	Crims - T3xC8 - La noia de Portbou (part 2): Evi - 3Cat
Girona/Madrid	Crims - T3xC9 - Girona/Madrid - 3Cat
Madrid/Girona	Crims - T3xC10 - Madrid/Girona - 3Cat
Febamar - Part 1	Crims - T3xC11 - Febamar (part 1) - 3Cat
Febamar - Part 2	Crims - T3xC12 - Febamar (part 2) - 3Cat

Taula 24. Tercera temporada Crims

Casos i episodis quarta temporada (2023):

Marina Ruiz	Crims - T4xC1 - Marina Ruiz - 3Cat
Jordi Comas - Part 1	Crims - T4xC2 - Jordi Comas (part 1) - 3Cat
Jordi Comas - Part 2	Crims - T4xC3 - Jordi Comas (part 2) - 3Cat
Jordi Comas - Part 3	Crims - T4xC4 - Jordi Comas (part 3) - 3Cat
Yimmy Cox	Crims - T4xC5 - Yimmy Cox - 3Cat
L'atracament	Crims - T4xC6 - L'atracament - 3Cat

Taula 25. Quarta temporada Crims

Casos i episodis cinquena temporada (2025):

Palauet	Crims - T5xC1 - Palauet - 3Cat
Libèl·lula	Crims - T5xC2 - Libèl·lula - 3Cat
Angelet	Crims - T5xC3 - Angelet - 3Cat
Moncloa	Crims - T5xC4 - Moncloa - 3Cat
Ronny	Crims - T5xC5 - Ronny - 3Cat
Power Girls - Part 1	Crims - T5xC6 - Power Girls (part 1) - 3Cat
Power Girls - Part 2	Crims - T5xC7 - Power Girls (part 2) - 3Cat
Benito	Crims - T5xC8 - Benito - 3Cat

Taula 26. Cinquena temporada Crims